



Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

06.05.2022

Atzinums Nr. 5-04/6/2022

par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē “*Purmales*” Bauskas novada Iecavas pagastā, nekustamajā īpašumā “*Purmales*” (kadastra Nr. 4064 012 0009; zemes vienību kadastra apz. 4064 012 0009 un 4064 012 0010)

Derīgs līdz 2025. gada 6. maijam

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “*SCHWENK Latvija*”, reģistrācijas Nr. 40003386821 (turpmāk – Ierosinātāja), adrese: Lielirbes iela 17A – 28, Rīga, LV – 1046; elektroniskā pasta adrese: info@schwenk.lv.

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “*ESTONIAN, LATVIAN & LITHUANIAN*”, reģistrācijas Nr. 40003374818 (turpmāk – Izstrādātāja), adrese: Vīlandes iela 3 – 6, Rīga, LV – 1010; elektroniskā pasta adrese: elle@environment.lv.

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs):

Birojā 2021. gada 10. novembrī iesniegts dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē “*Purmales*” Bauskas novada Iecavas pagastā, nekustamajā īpašumā “*Purmales*” (kadastra Nr. 4064 012 0009; zemes vienību kadastra apz. 4064 012 0009 un 4064 012 0010) ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums (turpmāk – Ziņojums). Ziņojuma aktualizētā redakcija Birojā iesniegta 2022. gada 16. februārī.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Dolomīta ieguve (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Bauskas novada Iecavas pagasts, nekustamā īpašuma “*Purmales*” (kadastra Nr. 4064 012 0009) (turpmāk – Īpašums vai Darbības vieta) zemes vienībās ar kadastra apz. 4064 012 0009 (turpmāk

– D iecirknis) un apz. 4064 012 0010 (turpmāk – Z iecirknis), derīgo izrakteņu atradne “Purmales” (turpmāk – Atradne).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī – IVN) objekts ir dolomīta ieguve Atradnes D un Z iecirknī 79,2 ha platībā un ar to saistītā derīgā materiāla izvietošana un apstrāde. Gadā plānots iegūt vidēji 112 tūkst. m³ (101 – 117 tūkst. m³ gadā) dolomīta.
- 3.1.2. Dolomīta ieguvi plānots veikt divās kāplēs (atbilstoši ieža stiprības un saguluma īpašībām), zem gruntsūdens līmeņa. Dolomīta ieguve paredzēta, atsūkņējot un pazeminot pazemes ūdens līmeni. Atsūkņētā un nostādinātā ūdens novadīšana caur koplietošanas ūdensnotekām paredzēta Ģedules upē.
- 3.1.3. Dolomīta irdināšana paredzēta ar kombinēto izstrādes metodi – izmantojot spridzināšanu Atradnes teritorijā, kur tas ir iespējams (ņemot vērā konstatētos limitējošos faktorus), un mehānisko irdināšanu ar hidraulisko āmuru.
- 3.1.4. Ieguve paredzēta cikliski (ūdens atsūkņēšana, spridzināšana / mehāniskā irdināšana, ieguve ar ekskavatoru, šķirošana, skalošana, nogādāšana uz krautnēm / ražošanas laukumu, izvešana realizācijai). Prognozētā derīgā materiāla transportēšanas intensitāte ~ 46 kravas mašīnu reisi dienā.
- 3.1.5. Ražošanas laukumā paredzēts izveidot ar šķembām klātus mazgāšanas un materiālu uzglabāšanas un uzkraušanas laukumus, kuros attiecīgi plānots veikt dolomīta sekundāro apstrādi un saražotās produkcijas uzglabāšanu un uzkraušanu. Ražošanas laukumā paredzēts izveidot arī atsūkņēšanas bedri, duļķu nosēdbaseinus un nostādināšanas baseinus (Ziņojuma 1.5.1. un 1.7.2. attēli).
- 3.1.6. Ierosinātāja 2019. gada 9. oktobrī ir noslēgusi līgumu ar zemes īpašnieci SIA “DIALTEK” par nekustamā īpašuma nomu ar izpirkuma tiesībām (iznomātāja īpašuma tiesības uz īpašumu reģistrētas Zemgales rajona tiesas Bauskas novada zemesgrāmatas nodalījumā Nr. 59). Īpašums tiek iznomāts uz laiku, kas nav ilgāks par 42 (četrdesmit diviem) mēnešiem, t.i. nomas periods ne ilgāk kā līdz 2023. gada 31. martam.
- 3.1.7. Dolomīta ieguvei daļā no Darbības vietas (47 ha platībā), kas ietilpst Atradnes teritorijā, SIA “DIALTEK” 2006. – 2007. gadā veikts IVN¹, bet IVN ietvaros vērtētā paredzētā darbība nav tikusi uzsākta. Paredzētās darbības ietvaros dolomīta ieguve plānota teritorijā, par kuru iepriekš jau veikts IVN.
- 3.1.8. Paredzētās darbības platība atbilst Novērtējuma likuma 1. pielikuma 25. punkta nosacījumam par IVN veikšanu. IVN procedūra Paredzētajai darbībai piemērota ar Biroja 2020. gada 14. maija lēmumu Nr. 5 – 02/4.
- 3.1.9. Birojs 2020. gada 3. augustā Ierosinātājai izsniedza Programmu Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 3.1.10. Saskaņā ar savstarpēji noslēgtu līgumu starp Ierosinātāju ar Izstrādātāju, Izstrādātāja veikusi Ziņojuma sagatavošanu un publiskās apspriešanas nodrošināšanu.

¹ Birojs 2007. gada 28. septembrī izdeva atzinumu Nr. 9 “Par dolomīta ieguves derīgo izrakteņu atradnē “Purmales” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu” (pieejams: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/dolomita-ieguve-atradne-purmales-iecavas-pagasta>).

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

3.2.1. Atradne atrodas ārpus apdzīvotām vietām. Atradne atrodas ~ 3,2 km attālumā virzienā uz ZR no Iecavas pilsētas teritorijai noteiktās ārējās robežas un ~ 0,4 km attālumā virzienā uz Z no Audrupu ciema teritorijai noteiktās ārējās robežas. 0,5 km rādiusā no Īpašuma robežas atrodas septiņas viensētas (tuvākās no tām: “Zeltaiņi” ~ 60 m attālumā, “Jaunsudrabiņi” ~ 105 m attālumā, “Mazkļavenieki” ~ 150 m attālumā) (Ziņojuma 2.1.1. tabula un 1.2.1. attēls).

Atradnes Z iecirkņa teritoriju no Atradnes D iecirkņa teritorijas atdala pašvaldības autoceļš A10 “A11 – Smiltaiņi – Audrupi – Jaunsvirkaļi” (turpmāk – pašvaldības autoceļš A10).

3.2.3. Derīgo izrakteņu ieguves darbi Atradnes teritorijā iepriekš nav veikti.

3.2.4. Derīgā materiāla transportēšanu (Ziņojuma 2.2.5. attēls) ir paredzēts veikt pa pašvaldības autoceļu A10, virzienā uz R pa pašvaldības autoceļu A11 “V1040 – Roņi – Tāmas – Renceles – A7” (turpmāk – pašvaldības autoceļš A11) un pašvaldības autoceļu B28 “A7 – Palejas – Lapskalni – Roņi” (turpmāk – pašvaldības autoceļš B28) līdz valsts galvenajam autoceļam A7 “Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle)” (turpmāk – valsts autoceļš A7).

3.2.5. Derīgā materiāla transportēšanas maršruta posma² garums no Atradnes iecirkņu teritorijām līdz pieslēgumam pie valsts autoceļa A7 ir ~ 5 km (turpmāk – transportēšanas maršruts). Ziņojumā norādīts, ka visā transportēšanas maršruta garumā attālumā līdz 100 m no transportēšanas maršruta atrodas 11 viensētu dzīvojamās apbūves teritorijas (5 no tām – “Jaunsvirkaļi”, “Lapskalni”, “Cimmermaņu Rūķi”, “Palejas” un “Jaunpalejas” atrodas tuvāk par 30 m un pilnībā vai daļēji ietilpst autoceļu aizsargjoslā). Derīgā materiāla transportēšanas maršruta ceļu klāj grants segums, tikai ~ 100 m garš posms, pirms pašvaldības autoceļa B28 pieslēguma pie valsts autoceļa A7, ir asfaltēts.

3.2.6. 1,5 km rādiusā no Atradnes teritorijas atrodas 3 citas derīgo izrakteņu atradnes – virzienā uz ZR ~ 1,2 km attālumā no Atradnes atrodas divas dolomīta atradnes “Jaunbemberi” un “Ailes” (abas atradnes robežojas, abu atradņu kopplatība ~ 26 ha), virzienā uz DA ~ 1,3 km no Atradnes atrodas kūdras ieguves atradne “Lamzenes purvs” (atradnes platība ~ 98,8 ha). Derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta atradnē “Jaunbemberi” un atradnē “Lamzenes purvs”. Saskaņā ar informāciju, kas ietverta Ziņojumā³, un aktuālo informāciju, kas pieejama VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk – LVĢMC) publiskajās datu bāzēs⁴:

3.2.6.1. derīgo izrakteņu atradnei “Jaunbemberi” (atradnes daļas: 1. bloks un 2. bloks) derīgo izrakteņu ieguves limita apjoms: dolomīts 649,25 tūkst. m³ (krājumu kategorija A) un dolomīts 37,85 tūkst. m³ (krājumu kategorija N). Derīgo izrakteņu ieguves limits izsniegts 2014. gada 23. decembrī SIA “DSG Karjeri”, limita derīguma termiņš noteikts līdz 2039. gada 2. janvārim. Krājumi uz 2021. gada 1. janvāri: dolomīts 568,79 tūkst. m³ (krājumu kategorija A) un dolomīts 37,85 tūkst. m³ (krājumu kategorija N). Atradnē “Jaunbemberi” derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta ar pazemes ūdeņu atsūkņēšanu⁵;

3.2.6.2. derīgo izrakteņu atradnei “Lamzenes purvs” derīgo izrakteņu ieguves limita apjoms – kūdra 271,1 tūkst. t (krājumu kategorija A). Derīgo izrakteņu ieguves

² Pa pašvaldības autoceļiem A10, A11 un B28.

³ Ziņojumā atradnes “Jaunbemberi” derīgo izrakteņu krājumu apjoms norādīts uz 2019. gada 1. janvāri, atradnes “Lamzenes purvs” derīgo izrakteņu krājumu apjoms norādīts uz 2020. gada 1. janvāri.

⁴ Informācija par atradnēm (izsniegto dokumentāciju, krājumu statusu, to izmaiņām u.tml.) pieejama: <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informācijas-sistema> (skatīta 06.04.2022.).

⁵ Ūdens atsūkņēšana karjerā ir uzsākta 2018. gada 2. maijā.

limits izsniegts 2013. gada 17. aprīlī SIA "AGARIS LATVIA", limita derīguma termiņš noteikts līdz 2071. gada 10. jūnijam. Krājumi uz 2021. gada 1. janvāri: kūdra 233,35 tūkst. t.;

- 3.2.6.3. derīgo izrakteņu atradnei "Ailes"⁶ šobrīd nav izsniegta dokumentācija zemes dzīļu izmantošanai (derīgo izrakteņu ieguves limits, licence, nav izstrādāts ieguves projekts) – atradnē derīgo izrakteņu ieguve netiek veikta.
- 3.2.7. Iecavas novada dome⁷ 2017. gada 16. maijā apstiprināja saistošos noteikumus Nr. 5 "Par Iecavas novada teritorijas plānojuma grafiskās daļas un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu" (īstenojami no 2017. gada 1. augusta). Saskaņā ar Iecavas novada teritorijas plānojuma (redakcija 1.1.) (turpmāk – Teritorijas plānojums) grafisko daļu "Funkcionālais zonējums un aizsargjoslas" (turpmāk – Grafiskā daļa) Atradnes teritorija atrodas funkcionālajās zonās: "Mežu teritorijas (M)", "Lauksaimniecības teritorijas (L)" un daļēji Atradne atrodas teritorijā ar īpašiem noteikumiem "Derīgo izrakteņu iegulu areālu teritorija (TIN11)" (turpmāk – teritorija TIN11). Saskaņā ar Teritorijas plānojumu Atradnes D iecirkņa R, DR daļu šķērso citas teritorijas ar īpašiem noteikumiem – "Nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija Rail Baltica (TIN71)" (teritorija, kas noteikta dzelzceļa līnijas Rail Baltica būvniecības īstenošanai⁸; Atradnes laukuma platība, kas ietilpst aizsargjoslā – 26,33 m²) (turpmāk arī – teritorija TIN71) un "Nacionālas un vietējas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorija E67 (TIN72)" (teritorija, kas noteikta autoceļa E67/A7 Via Baltica posma projekta būvniecības īstenošanai⁹; Atradnes laukuma platība, kas ietilpst aizsargjoslā – 102,71 m²) (turpmāk arī – teritorija TIN72).
- 3.2.8. Atbilstoši Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu (turpmāk – TIAN) prasībām, teritorijā TIN11 derīgo izrakteņu ieguve atļauta lauksaimniecības un mežsaimniecības zemēs, ievērojot TIAN 390. – 392. punktu prasības, – tostarp noteikts, ka derīgo izrakteņu ieguve atļauta izstrādājot detālplānojumu.
- 3.2.9. Paralēli Ziņojuma izstrādei, tika veikta detālplānojuma¹⁰ izstrāde atbilstoši Iecavas novada domes 2020. gada 28. janvāra (precizēts 2020. gada 25. februārī) darba uzdevumam "Par detālplānojuma izstrādes uzsākšanu īpašumam "Purmales" (kadastra nr. 40640120009), ietverot zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 40640120009 un kadastra apzīmējumu 40640120010, Iecavas novadā".

⁶ 2020. gada 9. jūnijā Valsts vides dienesta Zemgales reģionālā vides pārvalde ir veikusi ietekmes sākotnējo izvērtējumu Nr. ZE20SI0014 un piemērojusi IVN procedūru derīgo izrakteņu (dolomīta) ieguvei un produkcijas (dolomīta šķembu un maisījumu) ražošanai dolomīta atradnē "Ailes". Dolomīta ieguvei atradnē "Ailes" 2021. gada 30. jūnijā tika uzsākts un 2021. gada 20. jūlijā pabeigts sākotnējās sabiedriskās apspriešanas process (<https://www.vpvb.gov.lv/lv/jaunums/pazinojums-par-sia-wilks-deriga-izraktena-ieguves-un-produkcijas-dolomita-skembu-un-maisijumu-razosanas-atradne-ailes-iecavas-novada-nekustamaja-ipasuma-ailes-ietekmes-uz-vidi-novertejuma-sakotnejo-sabiedrisko-apspriesanu>) un 2021. gada 2. augustā Birojs izdeva programmu Nr. 5 – 03/9 (<https://www.vpvb.gov.lv/lv/media/3476/download>).

⁷ Saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu (spēkā no 2020. gada 23. jūnija) no 2021. gada 1. jūlija Iecavas novada pašvaldība tiek apvienota un iekļauta Bauskas novada pašvaldības sastāvā.

⁸ Biroja 2016. gada 3. maija atzinums Nr. 5 "Par Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras līnijas Rail Baltica būvniecības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu". Atbilstoši publiski pieejamai informācijai dzelzceļa līnijas Rail Baltica būvniecību Latvijas teritorijā paredzēts pabeigt 2026. gadā (piemēram: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1720>).

⁹ Biroja 2009. gada 6. novembra atzinums Nr. 16 "Par valsts galvenā autoceļa E67 posma A4 (Saulkalne) – Bauska (Ārce) būvniecības ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu".

¹⁰ <https://www.iecava.lv/lv/pasvaldiba/publikacijas-un-statistika/detalplanojumi/>;
<https://iecava.lv/lv/pasvaldiba/sabiedriska-apspriesana/>.

- 3.2.10. Atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” 235. punktam un Teritorijas plānojuma TIAN, nacionālas nozīmes infrastruktūras attīstības teritorijās ir atļauts turpināt teritorijas plānojumā noteikto atļauto izmantošanu līdz plānotā infrastruktūras objekta būvniecībai. Jaunas būvniecības ieceres, lai izvērtētu perspektīvā objekta ietekmi uz plānoto transporta infrastruktūras objektu attīstību, – dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* būvniecības īstenošanai paredzētajā teritorijā (TIN71) jāsaskaņo ar Satiksmes ministriju un SIA “*Eiropas Dzelzceļa līnijas*” (TIAN 402. punkts), savukārt autoceļa E67/A7 Via Baltica posma būvniecības īstenošanai paredzētajā teritorijā (TIN72) saskaņojamas ar VSIA “*Latvijas Valsts ceļi*” (TIAN 408. punkts).
- 3.2.11. Atbilstoši Teritorijas plānojuma Grafiskajai daļai Īpašumu bez augstāk norādītajām aizsargjoslām (teritorija TIN71 un TIN72) skar vēl citu objektu aizsargjoslas:
- 3.2.11.1. Īpašuma teritoriju (Atradnes Z iecirkņa teritorijas D, A daļu un D iecirkņa ZR daļu) skar aizsargjosla gar pašvaldības autoceļu A10 (aizsargjoslas platums no ceļa ass uz katru pusi ir 30 m). Derīgo izrakteņu ieguvī nav paredzēts veikt pašvaldības autoceļa aizsargjoslā;
- 3.2.11.2. Atradnes licences laukums pilnībā sakrīt¹¹ ar Īpašuma robežu, tādējādi atkāpe no Īpašuma robežas Z iecirknī noteikta 6,2 m platumā, savukārt D iecirknī 5,5 m platumā;
- 3.2.11.3. D iecirkņa teritorija ~ 520 m garumā robežojas ar 20 kV gaisvadu elektrolīniju (D iecirkņa ZR daļā), kā arī 20 kV gaisvadu elektrolīnija ~ 450 m garumā šķērso D iecirkņa R daļu (virzienā no Z uz D). Atbilstoši Aizsargjoslu likuma 16. panta 2. punktam, gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ārpus pilsētām un ciemiem, gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu līdz 20 kV aizsargjoslas platums ir 6,5 m attālumā no līnijas ass. Derīgo izrakteņu ieguvī nav paredzēts veikt elektrolīnijas aizsargjoslā;
- 3.2.11.4. Paredzētās darbības teritorijā un uz robežas ar to atrodas vairākas koplietošanas ūdensnotekas (ŪSIK¹² kodi 38456:05, 38456:56 un 38456:03), kuru kopējais garums sastāda ~ 4,2 km. Ziņojumā norādīts, ka ar mērķi saglabāt meliorācijas sistēmas funkcionalitāti blakus esošajām teritorijām, teritorijas DR daļā paredzēta koplietošanas ūdensnoteku pārbūve. Derīgo izrakteņu ieguvī nav paredzēts veikt esošo/ pārbūvējamo koplietošanas ūdensnoteku aizsargjoslās.
- 3.2.12. Paredzētās darbības teritorijā esošajās aizsargjoslās aprēķinātie dolomīta krājumi kopā sastāda 1 199,35 tūkst. m³.
- 3.2.13. Atradnes teritorijas zemes virsmas reljefs ir raksturots kā līdzens – lielākajā daļā Paredzētās darbības teritorijas augstumu atzīmes ir 22 – 25 m robežās, ar reljefa kāpumu A virzienā. Atradnes D iecirkņa vidū izvietots 7 m augsts ZR, DA virzienā vērsts drumlins, ko veido morēnas smilšmāls un mālsmilts.
- 3.2.14. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam Atradnes teritorijā kvartāra nogulumu pamatni veido ūdeni vāji caurlaidīga morēnas mālsmilts. Ziņojumā norādīts, ka Stipinu ūdens horizonts ir galvenais ar Paredzēto darbību ietekmētais ūdens horizonts, kā arī galvenais ūdens horizonts, kas nosaka pazemes ūdeņu pieteci Atradnē. To veido Stipinu svītas augšdaļas

¹¹ Ministru kabineta 2012. gada 25. augusta noteikumu Nr. 570 “*Derīgo izrakteņu ieguves kārtība*” (turpmāk Noteikumi Nr. 570) 43. punktā noteikts: “*Ja licences laukuma robeža sakrīt ar zemes īpašuma robežu, projektā paredz drošības zonu, kas nodrošina, ka ieguvī neveic joslā, kas nav mazāka par 50 % no izstrādes kāples augstuma, līdz ieguves vietai piegulošajiem zemes īpašumiem*”.

¹² “*Ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikators*” – sistematizēts ūdens saimniecisko iecirkņu kodu saraksts, lai nodrošinātu vienotu ūdens saimniecisko iecirkņu klasificēšanu.

plaisainie dolomīti, kas iegul zem morēnas nogulumiem. Atradnes teritorijā dolomītu slānis ir pilnīgi apūdeņots. Ūdens horizonta (derīga slāņa) biežums Atradnes teritorijā svārstās no 2,6 līdz 7,6 m. Vidējais pazemes ūdeņu līmeņu dziļums ir 2 – 3 m. Dolomīta slānis Atradnes teritorijā iegul ar slīpumu R, DR virzienā.

- 3.2.15. Derīgo izrakteņu ieguves karjeru ietekmes zonā ir vairāki ūdensieguves urbumi (tostarp neregistrēti), spices un grodu akas kvartāra nogulumos un Stipinu svītas dolomītos. Abu atradņu (*“Jaunbemberi”* un *“Purmales 2020”*) vienlaikus izstrāde var ietekmēt ~ 12 ūdens ņemšanas vietas (Ziņojuma 3.2.1. tabula *“Karjeru ietekmes novērtējums uz apkārtējām ūdens ņemšanas vietām”*). Paredzētās darbības teritorijā vai tās tiešā tuvumā nav ierīkots neviens centralizētās pazemes ūdens ieguves urbums.
- 3.2.16. ~ 1,5 km rādiusā no Atradnes atrodas 17 dīķi, dīķu platības variē no 0,01 ha līdz 0,18 ha).
- 3.2.17. Darbības vietas tiešā tuvumā neatrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tostarp Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīkla (*Natura 2000*) teritorijas. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto un dabas datu pārvaldības sistēmā *“OZOLS”* (turpmāk – DDPS *OZOLS*) reģistrēto informāciju:
- 3.2.17.1. tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija – dabas piemineklis/ aizsargājamo aleju teritorija *“Iecavas alejas”* atrodas vismaz 3 km attālumā no Paredzētās darbības teritorijas. ~ 2 km attālumā Iecavas pilsētas teritorijas robežās atrodas priežu audze, kurā aug īpaši aizsargājami koki¹³ jeb dižkoki (dabas pieminekļi, valdošā suga – parastā priele). Iespējamā pazemes ūdens līmeņa pazeminājuma izmaiņas neskar dižkoku priežu audzes teritoriju;
- 3.2.17.2. ~ 210 m un ~ 360 m attālumā virzienā uz D no Atradnes D iecirkņa teritorijas reģistrēti divi koki (suga – parastais ozols), kuru vērtību kategorija nav *definēta*.
- 3.2.18. Darbības vietas un tajā esošo biotopu, kā arī augu sugu izvērtējumu veikusi sertificēta eksperte Egita Grolle¹⁴. Sugu un biotopu eksperte Darbības vietu apsekojusi 2019. gada 7. septembrī un 2019. gada 17. septembrī sagatavojusi atzinumu (turpmāk – E. Grolles Atzinums) par tajā konstatētajām dabas vērtībām, kas pievienots Ziņojuma 3. pielikumā. Saskaņā ar E. Grolles Atzinumu, Darbības vietā un tai tieši piegulošajās platībās (līdz 1,5 km rādiusam) neatrodas līdz šim reģistrēti Latvijā un ES īpaši aizsargājamie biotopi; konstatēts, ka Darbības vietā (atradnes D iecirkņa teritorijā) aug vairāki lielus apjomus sasnieguši lapu koki un norādīts, ka koku aizsardzības vērtības noteikšanai nepieciešama koku speciālista konsultācija.
- 3.2.19. Atradnes teritorijas atkārtots apsekojums veikts 2022. gada 9. aprīlī. Apsekojuma laikā veikta lielāko dimensiju koku uzmērīšana, – Atradnes teritorijā nav konstatēti koki, kas atbilst dižkoka izmēriem.
- 3.2.20. Ziņojuma 2.8. nodaļa un 2.8.2. attēls *“ES nozīmes aizsargājamie biotopi, sugu dzīvotnes un dižkoki”* satur E. Grolles atzinuma precizējošu un papildinošu informāciju attiecībā uz Atradnes apkaimes dabas vērtībām:
- 3.2.20.1. A un DA virzienā no Atradnes plešas mežu masīvs (Lambārtes masīvs). Meža masīvā ir ierīkots un ir uzturēts plašs un blīvs meliorācijas sistēmu tīkls, kura darbības rezultātā meža masīvā dominē mežaudzes uz susinātām minerālaugsnēm

¹³ Dabas pieminekļi atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 16. marta noteikumu Nr. 264 *“Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”* 38.2. punktam.

¹⁴ Specializācija – biotopu grupas *“meži un virsāji”*, *“jūras piekraste”*, *“zālāji”*; sugas, dugu grupas *“vaskulārie augi”* darbības reģions – visa Latvijas teritorija, eksperta sertifikāts Nr. 003, derīgs līdz 13.05.2023. (biotopu grupas) un līdz 06.09.2024. (sugu grupa).

un susinātām kūdras augsnēm. Atsevišķas šī mežu masīva mežaudzes izdalītas kā ES nozīmes aizsargājami mežu biotopi;

- 3.2.20.2. daļa mežaudžu 2019. gadā apsekotas projekta “*Priekšnosacījumu izveide labākai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai Latvijā*”¹⁵ (turpmāk – Dabas skaitīšanas projekts) ietvaros. Paredzētās darbības vietai tuvākais ES nozīmes aizsargājamais meža biotops “*Staignāju meži*” (biotopa kods 9080*; biotopa poligona Nr. 19RD 190_16) 3. variants (biotopa degradācijas fāze), 2019. gadā konstatēts ~ 400 m attālumā virzienā uz ZR no Īpašuma robežas (Lambārtes meža masīva R malā). Konstatētais biotops atbilst labas kvalitātes dabiskā meža biotopa vērtējumam;
- 3.2.20.3. ~ 1,3 km un lielākā attālumā (tālāk no biotopa poligona Nr. 19RD 190_16), Lambārtes meža masīvā izklaidus konstatēti vēl vairāki ES nozīmes aizsargājami mežu biotopi, gan biotopa veida “*Veci vai dabiski boreāli meži*” (biotopa kods 9010*) 1. varianta – tipiski boreālās klases sausieņu vai mainīga mitruma meži un 3. varianta – biotops mežaudzēs nosusinātās augsnēs, gan arī vairāki biotopa veida “*Staignāju meži*” (biotopa kods 9080*) 3. varianta – biotopa degradācijas fāze biotopu poligoni.
- 3.2.21. Darbības vietas ornitofaunas un ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistīto darbību ietekmes uz to izvērtējumu veicis sertificēts eksperts – Rolands Lebus¹⁶. R. Lebusa 2021. gada 24. aprīļa atzinums Nr. RL/563/24.04.2021. (turpmāk – R. Lebusa Atzinums) pievienots Ziņojuma 4. pielikumā. Saskaņā ar R. Lebusa Atzinumu Darbības vietā un tai tuvākajā perifērijā īpaši aizsargājamās putnu sugas¹⁷ nav konstatētas, tāpat nav konstatētas arī nozīmīgas putnu dzīvotnes un apstākļi, kas nodrošinātu ievērojamu putnu koncentrācijas vietu veidošanos.
- 3.2.22. Vērtējums par Atradnes izveidošanas un ekspluatācijas potenciālo ietekmi uz zivju resursiem Ģedules upē sniegts sertificēta eksperta – Jāņa Birzaka¹⁸ 2020. gada 7. jūnija atzinumā, kas pievienots Ziņojuma 5. pielikumā (turpmāk – J. Birzaka Atzinums).
- 3.2.23. Darbības vietas esošo meliorācijas sistēmu stāvoklis un Paredzētās darbības ietekme uz Darbības vietas un tās apkārtnes hidroloģiskajiem apstākļiem, meliorācijas sistēmu un Ģedules upi ietverts hidroloģiskās izpētes atskaitē (VSIA “*MELIORPROJEKTS*”, sagatavošanas gads – 2021) (turpmāk – hidroģeoloģiskās izpētes atskaite), kas pievienota Ziņojuma 14. pielikumā.
- 3.2.24. Novērtējums par derīgā materiāla transportēšanas maršruta esošā ceļa seguma konstrukcijas, trases ģeometrijas un satiksmes organizācijas piemērotību perspektīvajai satiksmes intensitātei pievienots Ziņojuma 17. pielikumā (SIA “*IE.LA inženieri*”, sagatavošanas gads – 2021). Apkopojums par fiksēto satiksmes intensitāti pievienots Ziņojuma 18. pielikumā.

¹⁵ Eiropas Savienības Kohēzijas fonda projekts “*Priekšnosacījumu izveide labākai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai Latvijā*” (Nr. 5.4.2.1/16/I/001).

¹⁶ Specializācija – sugas, sugu grupas “*putni*”, eksperta sertifikāts Nr. 005, derīgs līdz 13.05.2023.

¹⁷ Saskaņā ar Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumiem Nr. 396 “*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*”, saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumiem Nr. 940 “*Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu*”, Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīva 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību.

¹⁸ Specializācija – sugas, sugu grupas “*zivis*”, darbības reģions – visa Latvijas teritorija, eksperta sertifikāts Nr. 056, derīgs līdz 10.03.2024.

- 3.2.25. Saskaņā ar LVGMC publiski pieejamo piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā¹⁹ esošo informāciju 1,5 km attālumā virzienā uz ZR no Paredzētās darbības teritorijas atrodas viena piesārņota vieta – SIA “ZEMNIEKS” degvielas uzpildes stacija (reģistra reģistrācijas Nr. 40648/1974; piesārņotā vide – pazemes ūdeņi, piesārņojuma veids – naftas produkti un to ražošanas blakusprodukti).

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Dolomīta ieguve Atradnes teritorijā paredzēta ~ 79,2²⁰ ha platībā, gada griezumā plānots izstrādāt līdz 117 tūkst. m³ dolomīta materiāla. Ņemot vērā izstrādes un pārstrādes gaitā radušos zudumus²¹, prognozētais saražotās gatavās produkcijas (dolomīta šķembas un to maisījumi) apjoms gadā ~ 282 240 t.
- 3.3.2. Piekļuves nodrošināšanai pie Darbības vietas nepieciešams izbūvēt divus jaunus pievedceļus – Z iecirkņa D daļā un D iecirkņa ZA daļā (abi pievedceļi savienosies ar pašvaldības autoceļu A10).
- 3.3.3. Ziņojumā kā ietekmes uz vidi mazinošs pasākums tiek apskatīta iespēja veikt derīgā materiāla transportēšanu pa pašvaldības autoceļu A11, kas pieslēgtos perspektīvajam autoceļam E67/A7 Via Baltica posmam “A4 (Saulkalne) – Bauska (Ārce)/ Iecavas apvedceļš” (turpmāk – autoceļa E67/A7 Via Baltica posms). Transportēšana šajā maršrutā būtu iespējama pēc autoceļa E67/A7 Via Baltica posma un pašvaldības autoceļa A11 pieslēguma izbūves²².
- 3.3.4. Paredzētā darbība ietver dolomīta ieguvī, izmantojot kombinēto metodi – spridzināšanu un mehānisko irdināšanu ar hidraulisko āmuru, transportēšanu uz ražošanas laukumu derīgo izrakteņu tālākai apstrādei (drupināšana/ šķīrošana/ sijāšana, mazgāšana), saražotās produkcijas uzglabāšanu un izvešanu realizācijai.
- 3.3.5. Dolomīta un smilts ieguve paredzēta ar atklāta karjera ieguves metodi, divās kāplēs (Ziņojumā novērtēts, ka virskārtas noņemšanai, atbilstoši plānotās tehnikas parametriem, drošs kāples augstums ir līdz 3,5 m (kāplei uz kuras atrodas ekskavators, optimāli 2,8 – 3,0 m) un līdz 7,14 m kāplei, kas atrodas blakus ekskavatoram. Savukārt, veicot dolomīta ieguvī, katras kāples prognozētais augstums – vidēji 2,17 – 2,54 m. Norādīts, ka maksimālais vienas kāples augstums atsevišķās atradnes vietās var sasniegt līdz 3,5 m. To nosaka dolomīta stiprības un saguluma apstākļi (piemēram, Z iecirknī 11. un 12. urbuma apkārtnē), savukārt citās vietās (piemēram, Z iecirknī 15. urbuma apkārtnē), nelielā dolomīta biezuma dēļ, ieguvī varēs nodrošināt ar vienu 2,6 m augstu kāpli).
- 3.3.6. Paredzētās darbības teritorija iedalīta deviņos ieguves blokos (Z iecirknī ietilpst 4., 5. un 6. ieguves bloks, D iecirknī ietilpst 1., 2., 3., 7., 8. un 9. ieguves bloks):

¹⁹ LVGMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs (vietu saraksts un vietu karte) pieejams: <http://parissrv.lv/gmc.lv/#viewType=pppvMapView&incrementCounter=1> (skatīts 06.04.2022.).

²⁰ Ņemot vērā transporta infrastruktūras objektiem rezervēto platību, plānotā derīgo izrakteņu ieguves platība ir samazināta līdz 79,2 ha.

²¹ Ziņojumā norādīts, ka dolomīta šķembru ražošanas procesā zudumi ir prognozējami ~ 10 % apmērā (11 200 m³).

²² Satiksmes ministrijas sagatavotajā informatīvajā ziņojumā “Par valsts autoceļu attīstību no 2020. gada līdz 2040. gadam”, autoceļa E67/A7 Via Baltica posma būvniecības projekts, kurā paredzēts pārbūvēt autoceļu A7 Rīga – Bauska – Lietuvas robeža (Grenctāle), iekļaujot Bauskas un Iecavas apvedceļu izbūvi, norādīts kā valsts galveno autoceļu pārbūves posma trešais attīstības virziens, kura būvniecību paredzēts realizēt no 2020. gada līdz 2030. gadam. Pieejams <https://www.sam.gov.lv/lv/informativais-zinojums-par-valsts-autocelu-attistibu-no-2020-lidz-2040-gadam>.

- 3.3.6.1. virskārtas noņemšanu un ieguvu plānots uzsākt Atradnes D iecirknī – 1. ieguves blokā, kur paredzēts ierīkot ražošanas laukumu visu ar ražošanu saistīto procesu veikšanai. 1. ieguves blokā sākotnēji plānots noņemt virskārtu apjomā līdz 315 tūkst. m³ (ražošanas laukumam un pirmajiem ieguves gadiem nepieciešamās teritorijas ~ 6 ha platībā atsegšanai). Paralēli virskārtas noņemšanas darbiem plānots uzstādīt ūdens atsūkņēšanas sūkņus un izveidot dulķu nosēdbaseinus. Pēc ūdens sūkņu uzstādīšanas, uz dolomīta virsmas paredzēts uzstādīt ražošanas iekārtas. Ņemot vērā plānoto vidējo ieguves apjomu – 112 tūkst. m³ gadā, ~ 2 – 3 gadu laikā ūdens atsūkņēšanas sūkņus un ražošanas iekārtas paredzēts iedziļināt līdz dolomīta slāņkopas pamatnei;
- 3.3.6.2. pēc ražošanas laukuma labiekārtošanas paredzēta segkārtas noņemšana 2. ieguves bloka D daļā, lai nodrošinātu piekļuves un ieguves darbu iespējas 7. ieguves blokā. Gadījumā, ja ieguve 7. ieguves blokā netiks atļauta, derīgo izrakteņu ieguvu paredzēts veikt secīgi atbilstoši ieguves bloku numerācijai;
- 3.3.6.3. derīgo izrakteņu ieguvu nav plānots veikt 8. un 9. ieguves blokā;
- 3.3.6.4. pirms dolomīta ieguves uzsākšanas Z iecirkņa 4. ieguves blokā, tā R malā paredzēts uzsākt virskārtas noņemšanu un uzstādīt ūdens atsūkņēšanas sūkņus atbilstoši Ziņojumā 1.5.1. attēlā norādītajam izvietojumam. Pēc dolomīta ieguves uzsākšanas 4. ieguves blokā, tāpat kā 1. ieguves blokā – ūdens sūkņus un nostādināšanas baseinus paredzēts pakāpeniski iedziļināt līdz dolomīta slāņkopas pamatnei;
- 3.3.6.5. ražošanas laukums visu izstrādes laiku atradīsies 1. ieguves blokā. Veicot izstrādi Atradnes Z iecirknī, mazgāšanai paredzētās dolomīta šķembas, izmantojot kravas automašīnas, plānots pārvesta uz 1. ieguves bloku (pārvešanu plānots nodrošināt ar kravas automašīnām, kuru atļautā pilnā masa ir 32 t, vidējā kravnesība šādām kravas automašīnām ir 16 t un dienā vidēji paredzēts pārvest 1 394 t, kas ir ~ 8 reisi stundā).
- 3.3.7. Aptuvenā atmežojamā platība pirms izstrādes darbu uzsākšanas – 24 ha.
- 3.3.8. Paredzētās darbības teritorijas sagatavošana derīgo izrakteņu ieguvei ietver apauguma novākšanu – celmu un sakņu izrakšanu, kā arī derīgās slāņkopas atsegšanas darbus segkārtas materiāla noņemšana). Noņemto segkārtas materiālu plānots izvietot dažāda augstuma vaļņos gar ieguves laukumu D, R, Z un daļēji A malām, tādējādi, samazinot derīgo izrakteņu ieguves radītā trokšņa izplatību ārpus ieguves laukuma (Ziņojuma 1.5.1. attēls “*Esošo un plānoto infrastruktūras objektu izvietojuma shēma*”):
 - 3.3.8.1. segkārtas apjoms (t.sk. augsne) Z iecirknī sastāda 1 379,06 tūkst. m³, D iecirknī – 2 327,34 tūkst. m³;
 - 3.3.8.2. abu Atradnes iecirkņu teritorijas D, DR daļā paredzēts izveidot valni ~ 6 m augstumā, savukārt Z, ZA daļā ~ 4 m augstumā. Vaļņa pusē, kas ir vērsta pret tuvākajām dzīvojamās apbūves teritorijām, paredzēta tā apzaļumošana. Daļu no noņemtā segkārtas materiāla paredzēts uzglabāt 9. ieguves blokā, un daļu izmantot izstrādātā karjera daļas aizbēršanai (rekultivācijas darbiem);
 - 3.3.8.3. kā trokšņa samazināšanas pasākums veicot derīgā materiāla ieguvu un apstrādi 1. ieguves blokā apskatīts vaļņa paaugstinājums – D iecirkņa D un R malā no 6 m uz 7,3 m.
- 3.3.9. Vidējais²³ nederīgās segkārtas biezums atbilstoši ģeoloģiskās izpētes datiem Paredzētās darbības teritorijā ir 4,21 m (ziemeļu iecirknī 3,91 m, dienvidu iecirknī 4,51 m). Vidējais derīgā slāņa biezums ir 5,03 m (Atradnes Z iecirknī 4,99 m, D iecirknī 5,07 m). Vidējais izstrādes dziļums (no esošā zemes virsmas līmeņa) Paredzētās darbības teritorijā

²³ Detalizēta informācija par segkārtas un derīgā materiāla parametriem pieejama Ziņojuma 13. pielikumā.

noteikts 9,24 m, savukārt maksimālais – Z iecirknī noteikts 12,4 m (Z iecirkņa R daļā), bet D iecirknī 14,7 m (D iecirkņa centrālajā daļā).

- 3.3.10. Derīgo izrakteņu ieguvi plānots veikt pakāpeniski ar iepriekšēju pazemes ūdens līmeņa pazemināšanu, Paredzētās darbības teritorijā – gan Atradnes Z iecirknī, gan Atradnes D iecirknī paredzēts ierīkot vienu ūdens atsūkņēšanas bedri un divus suspendēto daļiņu nostādināšanas baseinus:
- 3.3.10.1. pazemes ūdens atsūkņēšanai ir paredzēts izmantot divus sūkņus (Ziņojumā norādītais iespējamais iekārtas veids: *Grundfos*);
- 3.3.10.2. katru ūdens atsūkņēšanas bedri un katru no nostādināšanas baseiniem paredzēts veidot ~ 27 m platumā, 42 m garumā un 3 m dziļumā (parametri noteikti ņemot vērā aprēķinātos ūdens pieplūdes apjomus) – katrā iecirknī ir paredzēta ūdens atsūkņēšanas bedres un nosēdbaseinu sistēma ar kopējo garumu ~ 126 m un tilpumu ~ 8 505 m³ (tilpums nodrošinās to, ka pilnīga ūdens apmaiņa sistēmā, izstrādājot D iecirkni notiks ~ 1,32 dienās, bet izstrādājot D un Z iecirkni ~ 1,72 dienās). Pārteses augstums starp baseiniem un ūdens atsūkņēšanas bedri paredzēts 2 m augstumā no baseinu apakšas. Plānotais sūkņu darba līmenis ir 2,5 m no ūdens atsūkņēšanas bedres apakšas (maksimālais līmenis – 3 m, bet minimālais – 2 m; 0,5 m līmeņa starpība starp līmeni, darbojoties sūknim un maksimāli iespējamo līmeni sistēmā, nodrošinās papildu drošības tilpumu, lai varētu pilnībā atslēgt sūkņus – uz 6 stundām, izstrādājot tikai D iecirkni; uz 8 stundām, izstrādājot Z un D iecirkni vienlaicīgi). Nepieciešamības gadījumā ūdens atsūkņēšanas bedru un nostādināšanas baseinu parametrus paredzēts precizēt karjera izstrādes laikā, veicot nepieciešamos grozījumus derīgo izrakteņu ieguves projektā;
- 3.3.10.3. dolomīta šķembu mazgāšanā izmantoto ūdeni plānots attīrīt duļķu nosēdbaseinos un atkārtoti izmantot mazgāšanas procesā. Duļķu nosēdbaseinu tilpums plānots ~ 18 tūkst. m³. Atbilstoši Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas protokolā norādītajam, katra nostādināšanas baseina platība plānota 4000 m². Mazgāšanas atkārtotā sistēmā (nosēdbaseins – mazgāšana – nosēdbaseins) ūdens cirkulēs aptuveni 200 m³/h un tā būs atdalīta no karjera ūdens savākšanas un atsūkņēšanas sistēmas (prognozētais maksimālais ūdens zudums ūdenim uzsūcoties saražotajā materiālā un iztvaikojot – līdz 30 m³/h). Nepieciešamības gadījumā duļķu nosēdbaseinos ūdens līmenis plānots paaugstināt, ūdeni pārsūkņējot vai pārtecinot no karjera ūdens atsūkņēšanas vietām – atsūkņēšanas bedrēm;
- 3.3.10.4. prognozētā dolomīta ieguves un primārās apstrādes ražība dolomītam, kas iegūts ar spridzināšanas metodi ~ 150 t/h, savukārt dolomītam, kas iegūts ar mehāniskās irdināšanas metodi ~ 135 t/h. Prognozētā dolomīta sekundārās apstrādes procesa (dolomīta šķembu mazgāšana un frakcionēšana) ražība ~ 200 t/h;
- 3.3.10.5. prognozēts, ka visa karjera izstrādes laikā akumulētais atsiju un duļķu apjoms sasniegt ~ 237 tūkst. m³. Gan māla duļķes, gan atsijas plānots izmantot karjera rekultivācijā.
- 3.3.11. Derīgā materiāla uzglabāšana plānota gan ieguves blokos – maksimāli 15 000 m³ līdz 4 m augstās krautnēs, gan materiālu uzglabāšanas un uzkraušanas laukumā (ražošanas laukumā) maksimāli 25 000 m³ līdz 7 m augstāks krautnēs un maksimāli 21 000 m³ līdz 4 m augstās krautnēs.
- 3.3.12. Atsūkņētos un nostādinātos ūdeņus pa notekcaurulēm ir paredzēts novadīt divās izplūdes vietās esošā koplietošanas ūdensnotekā (ŪSIK kods 38456:05), kuras ūdeņi caur citu koplietošanas ūdensnoteku (ŪSIK kods 38456:03) ieplūst valsts nozīmes

ūdensnotekā Ģedule (ŪSIK kods 38456:01). Atsūknēto ūdeni valsts nozīmes ūdensnotekā Ģedule paredzēts ievadīt pie piketa 44/50.

- 3.3.13. Ziņojumā norādīts, ka ar mērķi saglabāt meliorācijas sistēmas funkcionalitāti blakus esošajām teritorijām, teritorijas DR daļā paredzēta koplietošanas ūdensnoteku pārbūve.
- 3.3.14. Attiecībā uz Paredzētās darbības organizāciju no Ziņojuma izriet:
- 3.3.14.1. derīgo izrakteņu ieguvu un produkcijas ražošanas procesu ir plānots organizēt līdz 11 stundām dienā, laika periodā no plkst. 7:00 līdz plkst. 19:00, vidēji 10 mēnešus gadā. Prognozēts, ka mēnesī derīgo izrakteņu ieguve maksimāli norisināsies 22 dienas jeb 242 stundas, gadā vidēji 2016 stundas;
 - 3.3.14.2. dolomīta spridzināšanas darbus plānots veikt līdz 5 reizēm mēnesī, diennakts gaišajā laikā;
 - 3.3.14.3. segkārtas noņemšanu plānots organizēt kampaņveidīgi 3 – 4 mēnešus gadā. Prognozētais noņemtās segkārtas apjoms pirmajā gadā ~ 315 tūkst. m³, turpmākajos gados – līdz 140 tūkst. m³ gadā;
 - 3.3.14.4. derīgā materiāla transportēšanu paredzēts veikt ar kravas automašīnām (vidējā kravnesība 27 t), derīgā materiāla izvešanas apjoms vienā dienā – vidēji 1 242 t (vidēji 46 kravas mašīnu reisi dienā). Transportēšana plānota darba dienās laika periodā no plkst. 7:00 līdz plkst. 19:00, ražošanas sezonas laikā no 1. marta līdz 31. decembrim, katru darba dienu, savukārt nesezonas laikā no 1. janvāra līdz 28. februārim divas reizes nedēļā. Ziņojumā norādīts, ka saražotās produkcijas izvešanas intensitāte no Atradnes teritorijas var notikt ar pārtraukumiem vai intensitātes samazināšanos, atkarībā no derīgā materiāla pieprasījuma;
 - 3.3.14.5. Paredzētās darbības teritorijā derīgo izrakteņu ieguvu plānots veikt ~ 21 gadu.
- 3.3.15. Paredzēta elektrolīnijas posma, kas šķērso Paredzētās darbības teritoriju (Atradnes D iecirkni), pārcelšana un elektrības pieslēguma izveide Paredzētās darbības teritorijas D iecirkņa R daļā. Projektēšanas uzdevums elektroenerģijas tīklu pārvietošanai pievienots Ziņojuma 6. pielikumā.
- 3.3.16. Atkritumu apsaimniekošanu (sadzīves, bīstamie, derīgo izrakteņu ieguves atkritumi) paredzēts veikt saskaņā ar normatīvo aktu prasībām. Par tehnikas apkopi un remontu plānots slēgt līgumus ar servisa sniedzējiem (kā vienu no līguma prasībām paredzēts ietvert arī apkopes un remonta laikā radušos atkritumu savākšanu un atbilstošu apsaimniekošanu).
- 3.3.17. Paredzēts, ka ražošanas laukumā būs pieejami absorbējošie materiāli naftas produktu nopilējumu savākšanai. No Ziņojuma izriet, ka sadzīves notekūdeņus plānots uzkrāt septiķī (hermētiski noslēgtā tvertnē) bez infiltrēšanas sistēmas un izvest uz tuvākajām bioloģiskās attīrīšanas iekārtām, izmantojot specializēta uzņēmuma pakalpojumu.
- 3.3.18. Ražošanas laukumā (papildus 3.1.5. punktā un 3.3.6.1. apakšpunktā ietvertajai informācijai) paredzēts izveidot atsevišķu laukumu, kur plānots novietot tehniku un veikt tās apkopi, novietot konteineri bīstamo atkritumu novietošanai. Ražošanas laukumā paredzēts izvietot arī trīs pārvietojamas moduļu tipa mājas (birojs, sanitārais mezgls un apsardzes ēka). Degvielas uzglabāšanai ražošanas laukumā paredzēts uzstādīt stacionāru virszemes tvertni ar tilpumu līdz 10 m³. Ziņojumā norādīts, ka degvielas piegādi un uzpildīšanu uzglabāšanas tvertnē nodrošinās līgumorganizācija, prognozētais dīzeļdegvielas apjoms – vidēji 270 m³ gadā.
- 3.3.19. Rekultivāciju paredzēts veikt pēc Atradnes izstrādes (ne vēlāk kā gadu pēc derīgo izrakteņu ieguves pabeigšanas). Atradnes teritorijā paredzēts ierīkot ūdenskrātuvi ar apzaļmotiem un apmežotiem krastiem un salām. Plānots, ka ūdenskrātuve aizņems līdz

60 % no Atradnes teritorijas kopplatības, – pārējo teritoriju aizņems sauszeme. Atradnes izstrādes sākumā izveidotos vaļņus gar Paredzētās darbības teritorijas malām paredzēts nolīdzināt, savukārt 9. ieguves blokā uzglabāto segkārtas materiālu paredzēts apzaļumot. Ziņojumā minēts, ka rekultivācijas procesu iespējams uzsākt arī vienlaikus ar derīgo izrakteņu ieguvī.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

3.4.1. Ziņojumā ir apskatītas divas tehnoloģiskās dolomīta ieguves alternatīvas:

3.4.1.1. pirmajā alternatīvā Atradnes ierīkošanas procesā piedāvāts izmantot spridzināšanu visā Atradnes teritorijā;

3.4.1.2. otrajā alternatīvā Atradnes ierīkošanas procesā piedāvāts izmantot kombinēto tehnoloģiju – spridzināšanu un dolomīta mehānisko irdināšanu ar hidraulisko āmuru (spridzināšanas un irdināšanas darbu plānošana konkrētās Atradnes teritorijas daļās, Ziņojuma 1.2.1. attēls “*Iespējamie dolomīta ieguves veidi paredzētās darbības teritorijā*”).

3.4.2. Limitējošie faktori konstatēti dolomīta izstrādei, izmantojot spridzināšanas metodi visā Atradnes teritorijā, kas ierobežo šīs alternatīvas īstenošanu pilnā apmērā. Proti, ņemot vērā iegūtos sākotnējos rezultātus, tika secināts, ka tehnoloģisko alternatīvu – spridzināšanu visā Atradnes teritorijā – nav iespējams realizēt, jo aprēķinos noteiktais nepieciešamais sprāgstvielu lādiņa lielums nenodrošina seismiski drošu robežlielumu ievērošanu dzīvojamās apbūves teritorijā “*Zeltaiņi*”, “*Namiņi*”, “*Surmīši*”, “*Jaunsudrabiņi*”, “*Sudrabiņi*” un “*Mazklāvenieki*”. Mazāka lādiņa izmantošana nav ekonomiski pamatota. Līdz ar Ziņojuma ietvaros detalizēti (visu sagaidāmo ietekmju kontekstā) vērtēts viens tehnoloģiskais risinājums – kombinētā dolomīta ieguves metode (2. ieguves alternatīva), kas ietver spridzināšanu un dolomīta mehānisko irdināšanu (mehāniskā irdināšana ar hidraulisko āmuru).

3.4.3. Izstrādātāja nav veikusi pārējo būtisko ietekmju (emisijas gaisā un troksnis) salīdzinājumu sākotnēji definētajām dolomīta ieguves tehnoloģiskajām alternatīvām, taču no pievienotajiem ietekmju vērtējuma rezultātiem (Ziņojuma 1.12.5. un 1.12.13. tabulas) Birojs konstatējis, ka 1 ha mehāniskajai irdināšanai vidēji jāpatērē 107 stundas un tiek radītas ~ 0,1 t PM₁₀ emisiju, bet urbšanas un spridzināšanas darbi 1 ha platībā ir izpildāmi aptuveni 8,5 stundās un tiek radītas ~ 0,05 t PM₁₀ emisiju. Savukārt urbšanas un hidrauliskā āmura radītās skaņas jaudas (L_{WA}) ir salīdzināmi lielumi (attiecīgi 120 dB un 120,7 dB), bet paņēmieni izmantošanas laiks vienādu platību izstrādei hidrauliskā āmura gadījumā ir 10 reizes ilgāks. Līdz ar to secināms, ka spridzināšanas metodes izmantošana pēc iespējas lielākā apjomā ir ekonomiski, no trokšņa un no emisiju gaisā viedokļa pamatots risinājums, cik tālu tas ir pieļaujams ņemot vērā seismiskās drošības apsvērumus.

3.4.4. Birojs secina, ka Izstrādātāja nav vērtējusi tādu alternatīvu, kas piedāvātu iegūt derīgo izrakteņi nepielietojot spridzināšanas metodi. Izvērtējot plānotās tehnoloģiskās alternatīvas dolomīta ieguvei, ņemot vērā Ziņojumā vērtētās ietekmes vides aspektā (gaisa piesārņojumu, troksni, cilvēku veselību u.c. aspektus), secināms, ka 2. alternatīva radīs mazāku ietekmi uz vidi.

4. Izvērtētā dokumentācija:

4.1. Biroja 2020. gada 14. maija lēmums Nr. 5 – 02/4 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”, tostarp Ierosinātajās 2020. gada 28. aprīļa iesniegums Paredzētajai darbībai, tā pielikumi.

- 4.2. Izstrādātājas 2020. gada 3. jūlija elektroniskā pasta vēstule ar tai pievienoto paziņojumu par Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1120).
- 4.3. Ierosinātājas 2020. gada 3. jūlija vēstule Nr. 162/07/2020 ar pieprasījumu ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1121).
- 4.4. Izstrādātājas 2020. gada 28. jūlija elektroniskā pasta vēstule ar tai pievienoto pārskatu par Paredzētās darbības sākotnējo sabiedrisko apspriešanu (protokols, sanāksmes dalībnieku saraksts, publikāciju pašvaldības izdevumā “*Iecavas ziņas*” un pašvaldības interneta vietnē, informāciju par nekustamo īpašumu īpašnieku (valdītāju), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Paredzētās darbības teritoriju, informēšanu par Paredzēto darbību un iespēju piedalīties paredzētās darbības sabiedriskajā apspriešanā (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1253).
- 4.5. Biroja 2020. gada 3. augusta Programma Nr. 5 – 03/10 Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.6. Izstrādātājas 2021. gada 13. augusta elektroniskā pasta vēstule, ar kuru Birojā iesniegts paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1561).
- 4.7. Izstrādātājas 2021. gada 8. septembra elektroniskā pasta vēstule, ar kuru Birojā iesniegts Detālplānojuma un Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokols (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1696).
- 4.8. Fiziskas personas 2021. gada 13. septembra iesniegums “*Iebildumi un priekšlikumi par IVN procedūras publiskajai apspriešanai nodoto novērtējuma ziņojumu*” (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1736).
- 4.9. Fiziskas personas 2021. gada 14. septembra iesniegums “*Par IVN procedūras publiskai apspriešanai nodoto novērtējuma ziņojumu*”.
- 4.10. Izstrādātājas 2021. gada 10. novembra vēstule, ar kuru Birojā iesniegts Ziņojums un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2095).
- 4.11. Dienesta 2021. gada 26. novembra vēstule Nr. 2.3/2333/ZE/2021 ar tajā ietverto atsaukumi par Ziņojumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2202).
- 4.12. Izstrādātājas 2021. gada 29. novembra elektroniskā pasta vēstule, ar kuru Birojā iesniegti Ziņojumā iekļauto trokšņu ievades dati skatāmā formātā.
- 4.13. Pašvaldības 2021. gada 3. decembra vēstule Nr. 3 – 21e/21/1023 ar tajā ietverto atsaukumi par Ziņojumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2248).
- 4.14. Satiksmes ministrijas 2021. gada 9. decembra vēstule Nr. 15 – 01/4835 ar tajā ietverto atsaukumi par Ziņojumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/2278).
- 4.15. Fiziskas personas 2021. gada 11. decembra iesniegums par Paredzētās darbības Ziņojumu (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/1736).
- 4.16. Biroja 2021. gada 17. decembra vēstule Nr. 5 – 01/1094 Ierosinātājai un Izstrādātājai par papildus informācijas sniegšanu.
- 4.17. Izstrādātājas 2022. gada 16. februāra vēstule ar kuru Birojā iesniegta Ziņojuma aktualizētā redakcija un paziņojums par Ziņojuma iesniegšanu Birojā (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/360).
- 4.18. Ierosinātājas 2022. gada 14. februāra vēstule Nr. 32/02/2022 “*Par pieaicināto ekspertu apmaksu*”.
- 4.19. Satiksmes ministrijas 2022. gada 8. marta vēstule Nr. 15 – 01/789 ar tajā ietverto atsaukumi par Ziņojuma aktualizēto versiju (Biroja reģistrācijas Nr. 5 – 01/518).

- 4.20. Biroja 2022. gada 11. marta vēstule Nr. 5 – 01/219/2022 Ierosinātājam un Izstrādātājam par atzinuma izdošanas termiņa pagarinājumu.
- 4.21. Izstrādātājas 2022. gada 13. aprīļa vēstule, kurā sniegta papildu informācija par Atradnes teritorijas atkārtota apsekojuma rezultātiem.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

Paralēli Ziņojuma izstrādei, tika veikta Detālplānojuma izstrāde. Izstrādātājā Detālplānojumā iekļauti risinājumi attiecībā uz transporta organizāciju, inženiertīkliem un meliorācijas sistēmu, ņemot vērā sagatavoto Ziņojumu, teritorijas hidroloģisko apstākļu un meliorācijas sistēmas analīzi, ietekmi uz esošo ceļu tīklu Iecavas pagastā un esošo satiksmes intensitāti kā arī Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz nekustamo īpašumu vērtību. Detālplānojuma izstrādes procesā iesaistītas un savu viedokli paudušas AS “RB Rail”, VSIA “Latvijas Valsts ceļi” un Satiksmes ministrija (Ziņojuma 13. un 19. pielikums):

- I. AS “RB Rail” 2020. gada 19. maija vēstulē “*Par nosacījumiem detālplānojuma izstrādei derīgo izrakteņu ieguves iespēju nodrošināšanai nekustamajā īpašumā “Purmales” Iecavas novadā*”, norādījusi, ka Detālplānojumā nosakāms ierobežojums veikt derīgo izrakteņu ieguvi Rail Baltica dzelzceļa līnijas teritorijā (teritorija TIN71), kā arī tai pieguļošajā buferzonā, lai neapdraudētu Rail Baltica dzelzceļa infrastruktūras būvniecību un ekspluatāciju. Precīza buferzona nosakāma derīgo izrakteņu ieguves projektā un saskaņojama ar AS “RB Rail”.
- II. VSIA “Latvijas Valsts ceļi” 2020. gada 16. aprīļa vēstulē “*Par nosacījumiem detālplānojuma izstrādei derīgo izrakteņu ieguves iespēju nodrošināšanai nekustamajā īpašumā “Purmales” Iecavas novadā*”, norādījusi, ka nepiekrīt derīgo izrakteņu (dolomīta) ieguvei perspektīvā autoceļa E67/A7 Via Baltica posma teritorijā (teritorija TIN72), kas varētu pasliktināt un sadārdzināt būvniecību. VSIA “Latvijas Valsts ceļi” 2021. gada 5. februāra vēstulē aicinājusi Paredzētās darbības Ierosinātāju sniegt iespējamo papildus informāciju, lai precīzāk varētu izvērtēt riskus (aizbēruma tehniskais risinājums, nepieciešamie novērojumi, mērījumi u.c.) veicot dolomīta ieguvi autoceļa E67/A7 Via Baltica posma teritorijā, līdz ar to Ziņojuma ietvaros ir vērtēta iespējamā derīgo izrakteņu ieguve autoceļa E67/A7 Via Baltica posma rezervētajā teritorijā (TIN72).
- III. Satiksmes ministrija 2020. gada 22. aprīļa vēstulē “*Par nosacījumiem detālplānojuma izstrādei derīgo izrakteņu ieguves iespēju nodrošināšanai nekustamajā īpašumā “Purmales” Iecavas novadā*” norādījusi, ka atsevišķi nosacījumus nesniegs, lūdzot ņemt vērā AS “RB Rail” un VSIA “Latvijas Valsts ceļi” sniegtos nosacījumus.

Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, Detālplānojuma izstrādes rezultātā starp Ierosinātāju un pašvaldību būs nepieciešams slēgt administratīvo līgumu par Detālplānojuma īstenošanu, kurā cita starpā detalizēti paredzēts atrunāt Ierosinātājas pienākumus.

Detalizēta informācija par Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas gaitu un termiņiem ir publiskota Biroja tīmekļvietnē Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanas gaitas sadaļā: <https://www.vpvp.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti>. Citu starpā minētajā vietnē publiskoti arī visi sabiedrisko apspriešanu paziņojumi, kuros norādīta informācija par apspriešanas periodiem, notikušajām sanāksmēm un priekšlikumu iesniegšanas termiņiem. Tālāk Birojs sniedz īsu sabiedrības līdzdalības procesa un apkopoto viedokļu un argumentu izklāstu.

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu (turpmāk – sākotnējā apspriešana) tika publicēts 2020. gada 3. jūlija pašvaldības izdevumā “*Iecavas ziņas*” (Nr. 26 (1301), 8. lpp.). Informācija tika izvietota arī Bauskas novada pašvaldības iestādes “*Iecavas apvienības pārvalde*” (turpmāk – pašvaldības pārvalde) tīmekļvietnē <https://iecava.lv/> un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv. Informatīvie materiāli par Paredzēto darbību bija pieejami pašvaldības pārvaldes tīmekļvietnē <https://iecava.lv/> un Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv. Paziņojumi par IVN uzsākšanu un sākotnējo apspriešanu individuāli ierakstītu vēstulju veidā tika nosūtīti to nekustamo īpašumu īpašniekiem (valdītājiem), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Paredzētās darbības norises vietu (kopā 10 fiziskām personām un 7 juridiskām personām).
- 5.1.2. Saskaņā ar likuma “*Covid – 19 infekcijas pārvaldības likums*” 20. pantā noteikto, Ziņojuma sabiedriskās apspriešana norisinājās laika posmā no 2020. gada 3. jūlija līdz 22. jūlijam, sapulce klātienē tika aizstāta ar video prezentāciju 2020. gada 16. jūlijā plkst. 16:00. Sanāksmē piedalījās Izstrādātājas un Ierosinātājas pārstāvji, kā arī Detālpārvaldes izstrādātāju pārstāvji. Sanāksmes dalībnieki video prezentācijā tika iepazīstināti ar izstrādāto Ziņojumu un IVN procesa gaitā iegūto informāciju. Saskaņā ar sanāksmes protokolu, videoprezentācija līdz 2020. gada 24. jūlijam tika skatīta 28 reizes.
- 5.1.3. Rakstiskus priekšlikumus Birojā bija iespējams iesniegt līdz 2020. gada 22. jūlijam. Šajā periodā Ierosinātāja un Birojs priekšlikumus un viedokļus Ziņojuma papildināšanai nesaņēma. Izstrādātāja sniegusi atbildi uz pašvaldības pārstāvja jautājumu par nepieciešamajiem risinājumiem piebraucamā ceļa nestspējas uzlabošanai.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana (turpmāk – Ziņojuma apspriešana) norisinājās no 2021. gada 16. augusta līdz 2021. gada 14. septembrim. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma apspriešanu tika publicēts pašvaldības laikrakstā “*Bauskas Dzīve*” 2021. gada 13. augusta izdevumā Nr. 904 (11408) un ievietots pašvaldības pārvaldes, Izstrādātājas un Biroja tīmekļvietnēs (attieciņi – <https://iecava.lv/>, www.environment.lv un www.vpvb.gov.lv). Ziņojums bija pieejams pašvaldības un Izstrādātājas tīmekļvietnēs.
- 5.2.2. Saskaņā ar ierobežojumiem, kas noteikti *Covid – 19* infekcijas izplatības ierobežošanai, Ziņojuma apspriešanas sanāksme tika organizēta neklātienē formā, attālināti²⁴. Ziņojuma apspriešanā sanāksmē klātienē aizstāja video prezentācija un iespēja līdz 2021. gada 14. septembrim uzdot jautājumus par IVN (atbildes uz saņemtajiem jautājumiem publicētas Izstrādātājas tīmekļvietnē).
- 5.2.3. 2021. gada 2. septembrī plkst. 17:05 notika tiešsaistes video konference, kas bija pieejama Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv. Tiešsaistes video konferencē galvenokārt tika uzdoti jautājumi un izteikti iebildumi saistībā ar iespējamām pazemes ūdeņu režīma izmaiņām un to ietekmi uz ūdensapgādi, ūdens līmeņa pazemināšanos apkāmes dīķos, plānoto derīgo izrakteņu transportēšanu, ceļa putēšanu (tostarp arī atļautā braukšanas ātruma ierobežojošo zīmju neievērošanu), atsūkņēto ūdeņu nostādināšanas baseinu tehniskajiem risinājumiem, trokšņa līmeņa paaugstināšanos,

²⁴ Atbilstoši 2020. gada 5. jūnija likuma “*Covid-19 infekcijas pārvaldības likums*” 20. pantam, kas noteic kārtību, kādā neklātienē formā (attālināti) organizējama vides normatīvajos aktos noteiktā publiskā apspriešana.

spridzināšanas darbu radīto seismisko ietekmi uz ēkām un būvēm, sagaidāmām summārām ietekmēm visos iepriekš uzskaitītajos aspektos.

- 5.2.4. Ziņojuma apspriešanas ietvaros Birojs saņēma divus individuālus privātpersonu iesniegumus²⁵ pret Paredzētās darbības realizāciju, kuros izteikti iebildumi pret spridzināšanas darbiem un izteiktas bažas par to ietekmi uz ēkām. Iesniegumos paustas bažas arī par paaugstināta trokšņa un putekļu līmeņa diskomfortu, meliorācijas sistēmu darbības pasliktināšanos, nekustamā īpašuma vērtības iespējamo krišanos, izteikti iebildumi saistībā ar iespējamām pazemes ūdeņu režīma izmaiņām un to ietekmi uz ūdensapgādi un ābeļdārzu un savvaļas dzīvnieku migrēšanas takām. Tāpat lūgts sniegt skaidrojumu par Ziņojumā ietvertu un aprēķinu robežvērtību noteikšanai izmantoto Vācijas standartu “*Erschütterungen im Bauwesen – Teil 3: Einwirkungen auf bauliche Anlagen, Englische Übersetzung von DIN 4150 – 3:2016 – 12*” (turpmāk – Vācijas standarts). Cita starpā paustas bažas, ka Īpašumu šķērsojošo ceļu, kas tiek izmantots piekļuvei nekustamajam īpašumam “*Liepzari*”, nav paredzēts saglabāt²⁶.

5.3. Sabiedrības informēšana un ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2021. gada 10. novembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļvietnēs <https://iecava.lv/>, www.environment.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Ierosinātajās tīmekļvietnē www.environment.lv.

- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma:

- 5.3.2.1. Valsts vides dienesta Zemgales reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2021. gada 26. novembra vēstuli Nr. 2.3/2333/ZE/2021, kurā Dienests norāda, ka tam nav būtisku iebildumu vai priekšlikumu Ziņojuma precizēšanai.
- 5.3.2.2. Bauskas novada pašvaldības 2021. gada 3. decembra vēstuli Nr. 3 – 21e/211023, kurā pašvaldība norādījusi uz būtiskākajiem ietekmes aspektiem (iespējamais pazemes ūdeņu līmeņu pazeminājums ūdens ņemšanas vietās un gaisa piesārņojums no grants ceļiem materiāla transportēšanas laikā), kam pievēršama uzmanība Birojam sagatavojot nosacījumus atzinuma izdošanai.
- 5.3.2.3. Satiksmes ministrijas 2021. gada 9. decembra vēstuli Nr. 15 – 01/4835, kurā konstatēts, ka Ziņojuma ietvaros norādītā iespējamā derīgā materiāla transportēšana pa pašvaldības autoceļu A11 līdz pieslēgumam pie plānotā autoceļa E67/A7 *Via Baltica* posma nav akceptēta, norādot, ka nav korekti Ziņojumā analizēt pieslēgumu autoceļa E67/A7 *Via Baltica* posmam par kura realizācijas iespējamību uz doto brīdi nekas nav nolemts. Satiksmes ministrija aicinājusi Ziņojumā precizēt informāciju attiecībā uz prognozēm par zemes virsmas reljefa sēšanās lielumiem (gruntsūdeņu līmeņa pazemināšanas ietekme) un spridzināšanas ietekmi uz apkārtējo teritoriju (iežu masīva saplaisāšanas diapazons, ietekme uz neizmantojamo slāņkopu virs pamatiežiem, ietekme uz infrastruktūras būvēm). Satiksmes ministrija uzskata, ka ir jāparedz gruntsūdens/pazemes ūdens un virsmas reljefa vertikālā un horizontālā pārvietojuma monitorings joslā starp infrastruktūras objektiem un ieguves vietu un

²⁵ Birojā saņemtie iesniegumi ietverti Biroja atzinuma sadaļā 4. “*Izvērtētā dokumentācija*”.

²⁶ Ziņojuma 21. pielikumā norādīts, ka Īpašums, atbilstoši zemesgrāmatas informācijai – nav apgrūtināts ar ceļa servitūtiem. Skaidrots, ka atbilstoši Zemesgrāmatas un kadastra informācijas sistēmā pieejamajai informācijai, nekustamajam īpašumam “*Liepzari*” ir nodrošināts servitūta ceļš, šķērsojot īpašumu “*Atkalni*” (kadastra Nr. 4064 012 0282) un īpašumu “*Daces*” (kadastra Nr. 4064 012 0207).

infrastruktūras zonā²⁷. Pausts viedoklis, ka gadījumā, ja vibrāciju monitoringa rezultāti attiecībā uz joslu starp infrastruktūras objektiem un ieguves vietu ļaus secināt, ka iespējama negatīva ietekme, nosakāms spridzināšanas darbu liegums plānotā autoceļa E67/A7 *Via Baltica* posma teritorijas tuvumā.

- 5.3.3. Ziņojuma izvērtēšanas stadijā Birojs saņēma vienu fiziskas personas iesniegumu, kurā iekļauts Ekonomikas ministrijas viedoklis saistībā ar citu dolomīta ieguves projektu citas pašvaldības administratīvajā teritorijā²⁸, ka Vācijas standarta piemērošana IVN izstrādei Latvijā nav pieļaujama, un Paredzētās darbības īstenošana iespējama tikai pēc Latvijas nacionālajā līmenī vai starptautiskajā līmenī noteiktu spridzināšanas darbu IVN kārtības izstrādes un apstiprināšanas.
- 5.3.4. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, Birojs ar 2021. gada 17. decembra lēmumu Nr. 5 – 01/1094 Ziņojumu nodeva papildināšanai.

5.4. Sabiedrības informēšana par aktualizēto Ziņojumu:

- 5.4.1. Aktualizētais Ziņojums Birojā iesniegts 2022. gada 16. februārī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Izstrādātājas un Biroja tīmekļvietnēs (www.environment.lv un www.vpvb.gov.lv) un nosūtīts publiskošanai pašvaldības tīmekļvietnē www.bauska.lv. Aktualizētais Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv.
- 5.4.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par aktualizēto Ziņojumu, Birojs saņēma Satiksmes ministrijas 2022. gada 8. marta vēstuli Nr. 15 – 01/789 ar atsaukumi par aktualizēto Ziņojumu. Satiksmes ministrija atkārtoti paudusi neizpratni par Ziņojumā analizēto perspektīvo pieslēgumu autoceļa E67/A7 *Via Baltica* posmam, par kura realizācijas iespējamību pašlaik nekas nav nolemts. Satiksmes ministrija norāda uz atklātu jautājumu par gruntsūdens/ pazemes ūdens un virsmas reljefa vertikālā un horizontālā pārvietojuma monitoringa izpildi/ neizpildi (Izstrādātājas sniegtā atbilde neapstiprina monitoringa nodrošināšanas faktu). Satiksmes ministrijas vērtējumā nav pieļaujama derīgo izrakteņu ieguve autoceļa E67/A7 *Via Baltica* posma infrastruktūras zonā, spridzināšanas ietekmes drošā attāluma zona pie autoceļa infrastruktūras pielīdzināma robežvērtībai, kāda noteikta *Rail Baltica* ātrgaitas dzelzceļa nodalījuma joslai – attālums no izstrādes robežas 10 metri (Ziņojuma 3.6.19. tabula). Satiksmes ministrija neatbalsta derīgo izrakteņu ieguvi perspektīvajam autoceļam E67/A7 *Via Baltica* noteiktajā teritorijā (nav izslēgta iespējamība, ka pasliktināsies ģeotehniskā situācija, tādējādi sadārdzinot būvprojekta izstrādi un būvniecību).

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Teritorijas plānojuma TIAN 5. nodaļā “*Teritorijas ar īpašiem noteikumiem*” ir noteikts, ka jaunās būvniecības ieceres, lai izvērtētu perspektīvā objekta ietekmi uz plānoto transporta infrastruktūras objektu attīstību, – dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* būvniecības īstenošanai paredzētajā teritorijā (TIN71) saskaņojamas ar Satiksmes ministriju un SIA “*Eiropas Dzelzceļa līnijas*” (TIAN 402. punkts), savukārt autoceļa E67/A7 *Via Baltica* posma būvniecības īstenošanai paredzētajā teritorijā (TIN72) saskaņojamas ar

²⁷ Ņemot vērā Satiksmes ministrijas vēstulē Nr. 15 – 01/4835 paustos iebildumus, Izstrādātāja norāda (Ziņojuma 28. pielikuma tabulas 19. pozīcija), ka vienkāršākā un precīzākā ieteicamā zemes virsmas pārvietojuma metodika ir ierīkot infrastruktūras objektos ģeodēziskos punktus un veikt to uzmērīšanu vismaz divas reizes gadā (ziemas un vasaras sezonā). Lai izvēlētos atbilstošu reljefa vertikālā un horizontālā pārvietojuma monitoringa metodiku, joslā starp infrastruktūras objektiem un ieguves vietu, būtu jāzina precīzi plānotā autoceļa uzbēruma parametri, radītie spriegumi un grunts konsolidācijas koeficients.

²⁸ Dolomīta un smilts ieguve un produkcijas (smilts, dolomīta šķembu un to maisījumu) ražošana dolomīta un smilts atradnē “*Granāti*” Ogres novada Tīnūžu pagasta nekustamajā īpašumā “*Granāti*” (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 7494 008 0046, zemes vienības kadastra apzīmējums 7494 008 0068).

VSIA “*Latvijas Valsts ceļi*” (TIAN 408. punkts). Ņemot vērā transporta infrastruktūras objektiem rezervēto platību, plānotā derīgo izrakteņu ieguves platība ir samazināta līdz 79,2 ha (Ierosinātāja ir atteikusies iegūt dolomītu Atradnes D iecirkņa 8. un 9. ieguves blokā), taču Ziņojuma ietvaros ir vērtēta iespējamā derīgo izrakteņu ieguve autoceļa E67/A7 *Via Baltica* posma rezervētajā teritorijā (TIN72) – aptuveni 7,9 ha platībā. Teritorijas plānojuma TIAN 402. un 408. punkta nosacījumi, iespējams, var ierobežot derīgo izrakteņu ieguves iespējas visā Ziņojumā norādītajā (iecerētajā) platībā. Vienlaikus, kā izriet no Ziņojuma – ietekmes vērtēšanas, ņemot vērā maksimālo ieguves laukumu (79,2 ha), un gadījumā, ja saskaņojums netiks saņemts, ietekme būs mazāka (nevis lielāka) par Ziņojumā novērtēto. Tādēļ no ietekmes uz vidi viedokļa nav šķēršļu konceptuāli lemt par Paredzētās darbības pieļaujamību (akceptēšanu vai neakceptēšanu), bet ieguves faktiskais apjoms (ieguves laukums), par ko būs izstrādājams un saskaņojams derīgo izrakteņu ieguves projekts, būs atkarīgs no TIAN noteikto saskaņojumu saņemšanas.

- 6.2. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma Izstrādātāja ir novērtējusi iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tajā skaitā ietekmes, kas izriet no derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas. Ņemot vērā, ka Paredzēto darbību plānots veikt Atradnē, kuras ietekmes zonā atrodas arī citas aktīvas derīgo izrakteņu ieguves vietas (atradnes “*Jaunbemberi*” un “*Lamzenes purvs*”) un perspektīvie infrastruktūras objekti (autoceļa E67/A7 *Via Baltica* posms un *Rail Baltica* trases koridors), sagaidāmās ietekmes vērtēšanas kopsakarā ar šīm darbībām. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros gan atsevišķi, gan summāri vērtētas Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti un vides trokšņa līmeni, hidroloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, kā arī ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, ainavu u.c. ar Paredzēto darbību saistītas ietekmes.
- 6.3. Izvērtējis Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka būtiskākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes, ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku, tajā skaitā dolomīta ieguvi ar spridzināšanas paņēmieni, plānotos risinājumus un atrašanās vietu, ir spridzināšanas izraisītās vibrācijas, kā arī gaisa piesārņojošo vielu un trokšņu emisijas gan no derīgā materiāla ieguves un apstrādes, gan transportēšanas. Paredzētās darbības gaitā derīgo materiālu plānots iegūt, izmantojot pazemes ūdens līmeņa pazemināšanu ar atsūkņēšanas metodi, tādēļ veikta arī ietekmju vērtēšana un prognoze teritorijas hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu izmaiņām, tajā skaitā kumulatīvi ar ietekmes zonā esošo derīgo izrakteņu ieguves vietu “*Jaunbemberi*”.
- 6.4. Birojs norāda uz Novērtējuma likuma 24. panta 2. punkta tiesību normu – “*Ierosinātāja pienākums ir nodrošināt: 1) iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī ziņojuma sagatavošanu atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām; 2) ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atlīdzinātu paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi.*” No Ziņojuma izriet, ka Paredzētās darbības īstenošana paredzēta, ievērojot normatīvo aktu saistošās prasības, tādēļ Birojam atkārtoti uz tām norādīt (un tās iekļaut savos nosacījumos) nav nepieciešams. Normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Birojs šajā atzinumā atkārtoti nenorāda arī ietekmju mazinošos pasākumus, kas norādīti Ziņojumā un kuri ir obligātā prasība Paredzētās darbības realizācijas gadījumā. Ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojam ir tiesības noteikt papildus nosacījumu, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā.

- 6.5. Ja Paredzētās darbības plānošanas vai realizācijas gaitā tiek noteikti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums un pie nepieciešamības – ietekmes sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu.
- 6.6. **Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:**
- 6.6.1. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze un ar nosusināšanas darbiem saistītās ietekmes.
- 6.6.2. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp transportēšanas ietekmes.
- 6.6.3. Troksnis un tā izplatība, tostarp transportēšanas ietekmes, vibrācijas.
- 6.7. **Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina turpmāk minēto:**
- 6.7.1. **Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze un ar nosusināšanas darbiem saistītās ietekmes:**
- 6.7.1.1. Ietekmju novērtējums veikts, balstoties uz matemātisko modelēšanu, ievērtējot hidroloģiskos un hidroģeoloģiskos apstākļus Atradnes un tās apkārtnes teritorijā. Ietekmes vērtētas kontekstā ar apkārtnes teritoriju ūdensapgādi un svarīgākajiem Atradnes izstrādes inženierģeoloģiskajiem apstākļiem (pārpurvošanās iespējamību, nogāžu procesi, iežu tiksotopijas īpašības u.c.).
- 6.7.1.2. Balstoties uz informāciju par derīgo izrakteņu ieguvī un ar to saistītajiem procesiem derīgo izrakteņu atradnēs, kas atrodas Atradnes tuvumā, Ziņojumā, sniegta hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze, apskatot ietekmi no pašas Atradnes atsevišķi, kā arī kopējo summāro ietekmi ar atradni “*Jaunbemberi*”²⁹.
- 6.7.1.3. No sabiedriskās apspriešanas ietvaros apkopotās informācijas izriet, ka sabiedrībā pastāv bažas par problēmām, kas saistāmas ar ūdensapgādi (ūdens līmeņa pazemināšanās), ko var radīt Paredzētās darbības īstenošana derīgo izrakteņu ieguves vietā. Vērtējot ūdensapgādes objektus, ko Paredzētā darbība varētu potenciāli ietekmēt, apkopota informācija gan par LVĢMC datu bāzē reģistrētiem ūdens ieguves urbumiem, gan par viensētu grodu akām, kas atrodas Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonā (Ziņojuma izstrādes laikā 2021. gada janvārī tika veikta viensētu aku un urbumu apsekošana, veicot ūdens līmeņu mērījumus 2 km rādiusā no Atradnes). Kopumā identificētas 14 ūdens ņemšanas vietas (Ziņojuma 3.2.1. tabula “*Karjeru ietekmes novērtējums uz apkārtējām ūdens ņemšanas vietām*”). Ūdensapgādes veidi apkopoti visām šīm viensētām, no kurām vienā viensētā dzeramo ūdeni iegūst spicē (viensēta “*Jaunsmuģi*”), sešās viensētās

²⁹ Ziņojumā hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognozes summāro ietekmju novērtējumā nav ietverta kūdras ieguve atradnē “*Lamzemes purvs*” (kūdras ieguve neparedz pazemes ūdens atsūkņēšanu Ziņojumā vērtētajā Stipinu ūdens horizontā; gruntsūdens līmeņa izmaiņas atradnes “*Lamzemes purvs*” piegulošajā teritorijā var radīt kūdras ieguvei izveidotais novadgrāvju tīkls) un dolomīta ieguve atradnē “*Ailes*”. Attiecībā uz dolomīta ieguvī atradnē “*Ailes*” konstatēts, ka atradnē pašlaik derīgos izrakteņus neiegūst (darbība nav akceptēta, nav pieejama pietiekosa datu kopa par precīziem darbības raksturlielumiem un nav uzsākta IVN ziņojuma izstrāde).

(viensēta “Mazkļavnieki”, “Ciņi”, “Mētras”, “Liepzari”, “Jaunsudrabiņi”, “Sudrabiņi”) dzeramo ūdeni iegūst akās, bet pārējās – no urbumiem.

6.7.1.4. Derīgā materiāla ieguves laikā ir sagaidāma depresijas piltuves veidošanās, jo karjera izveidošana un pazemes ūdens atsūkņošana veidos papildus virszemes un pazemes noteces bāzes apgabalus. Pazemes ūdeņu pieteces apjomi karjerā, kā arī depresijas piltuves konfigurācija iegūta/ aprēķināta, izmantojot skaitlisko hidroģeoloģisko modeli – pazemes ūdens objektu modelēšanas sistēma *Modflow2000*, kas darbojas licencētas programmas *Groundwater Vistas 6* vidē (turpmāk – HM). Saskaņā ar hidroģeoloģisko apstākļu modelēšanu un tā novērtējumu:

6.7.1.4.1. karjeru mijiedarbības aprēķināšanai sagatavots vienslāņu HM (Stipinu ūdens horizonts ir galvenais ar Paredzēto darbību ietekmētais ūdens horizonts, kā arī galvenais ūdens horizonts, kas nosaka pazemes ūdeņu pieteci Atradnes teritorijā). Aprēķini veikti pēc stacionārās filtrācijas vienādojumiem, tādējādi analizējot nepārtrauktas ilglaicīgas atsūkņošanas scenāriju;

6.7.1.4.2. HM plūsmas robežnosacījumi ietver atradnes “Jaunbemberi” izpēti/ izstrādi (nosusināšanas) un pazemes ūdeņu līmeņu monitoringa datus³⁰, kā arī Ziņojuma ietvaros veiktās ūdens ņemšanas vietu un virszemes ūdensteču apsekošanas datus. HM kalibrēts pēc diviem pazemes ūdeņu līmeņu stāvokļa periodiem: nosacīti dabiska līmeņu sadalījums pirms karjera “Jaunbemberi” nosusināšanas sākuma un nosacīti pašreizēja līmeņu sadalījuma karjera “Jaunbemberi” nosusināšanas apstākļos (Ziņojuma 2.7.1. un 2.7.2. attēls);

6.7.1.4.3. hidroģeoloģiskie aprēķini Ziņojumā veikti vairākiem ietekmes scenārijiem: 1) Atradnes D iecirkņa nosusināšanai (Ziņojuma 3.2.2. attēls, ietekmes novērtēšanai pieņemts, ka Atradnes D iecirkņa DR daļā ir ūdens atsūkņošanas bedre – 1 ha platībā ar derīgā slāņa apakšas atzīmi 12 m v.j.l., atsūkņojamā ūdens daudzums ~ 6,5 tūkst. m³/ d); 2) Atradnes D iecirkņa nosusināšana vienlaikus ar atradnes “Jaunbemberi” nosusināšanu (Ziņojuma 3.2.3. attēls), ietekmes novērtēšanai pieņemts, ka atradnes “Jaunbemberi” Z daļā ir ūdens atsūkņošanas bedre – 300 m² platībā ar derīgā slāņa apakšas atzīmi 14 m v.j.l., un Atradnes D iecirkņa DR daļā ir ūdens atsūkņošanas bedre – 1 ha platībā ar derīgā slāņa apakšas atzīmi 12 m v.j.l., kopējais atsūkņojamā ūdens daudzums ~ 9,4 tūkst. m³/ d); 3) Atradnes D un Z iecirkņa vienlaikus nosusināšana (Ziņojuma 3.2.4. attēls, ietekmes novērtēšanai pieņemts, ka Atradnes D iecirkņa DR daļā ir ūdens atsūkņošanas bedre – 1 ha platībā ar derīgā slāņa apakšas atzīmi 12 m v.j.l., un Atradnes Z iecirkņa R daļā ir ūdens atsūkņošanas bedre – 1 ha platībā ar derīgā slāņa apakšas atzīmi 11 m v.j.l., kopējais atsūkņojamā ūdens daudzums ~ 9,9 tūkst. m³/ d); 4) Atradnes D un Z iecirkņa, kā arī atradnes “Jaunbemberi” vienlaikus nosusināšana (Ziņojuma 3.2.5. attēls, ietekmes novērtēšanai pieņemtie iepriekš norādītie parametri paliek nemainīgi, izņemot kopējo atsūkņojamā ūdens daudzumu, kas noteikts ~ 11,7 tūkst. m³/ d). Ziņojumā, analizējot ietekmes scenārijus, izdarītas prognozes ar drošības rezervi.

6.7.1.4.4. Ziņojuma 3.2. apakšnodaļā iekļauta informācija par hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņām, to prognozēto ietekmes zonu, aku apsekošanas rezultātiem (Ziņojuma 3.2.1. tabula). Ziņojumā norādīts, ka dabīgo sezonālo svārstību amplitūda var sasniegt 2,5 m. Birojs secina, ka novērtēts:

³⁰ Esošais atradnes “Jaunbemberi” pazemes ūdeņu līmeņu novērojumu tīkls skatāms Ziņojuma 7.1. attēlā.

- 6.7.1.4.4.1. scenārijā pie individuālas Atradnes izstrādes (D un Z iecirkņi) ietekmes zonas (Stipinu ūdens horizonta depresijas piltuve³¹) rādīss nosusināšanas laikā pie ūdens līmeņa pazeminājuma horizontā 2,0 m varētu sasniegt 1,5 – 2,5 km ap Darbības vietu, bet pie ūdens līmeņa pazeminājuma horizontā 1 m – līdz ~ 3 km;
- 6.7.1.4.4.2. scenārijā, izstrādājot³² vienlaikus abas³³ savstarpējā ietekmes zonā esošās atradnes, summējoties karjeru ietekmēm, prognozēta Stipinu ūdens horizonta depresijas piltuve pie ūdens līmeņa pazeminājuma horizontā, kas pārsniegs dabisko svārstību amplitūdu 2,5 m varētu būt līdz 1,5 km attālumā no Darbības vietas. Novērtēts, ka šajā teritorijā potenciāli var tikt apdraudētas visas seklās akas un piemājas dīķi. Prognozēts, ka Stipinu ūdens horizonta depresijas piltuve³⁴ pie ūdens līmeņa pazeminājuma horizontā 2,0 m varētu sasniegt 2 – 2,5 km ap Darbības vietu. Ziņojumā norādīts, ka novietojot nederīgo materiālu karjera nogāzēs un izveidojot šķērsli brīvai pazemes ūdeņu noplūdei karjerā, atsūknējamā ūdens daudzums un depresijas piltuve varētu būt būtiski mazāka par norādīto. Tāpat norādīts, ka depresijas piltuve būs mazāka, karjerus nosusinot epizodiski, nevis nepārtraukti.
- 6.7.1.5. Ziņojumā secināts, ka lielāka pagaidu ietekme sagaidāma dolomīta ieguves laikā, tomēr Atradnes izstrādi plānots veikt fragmentāri (Ziņojumā Atradnes teritorija ir iedalīta deviņās ieguves zonās) un pakāpeniski, nosusinot aktuālu dolomīta ieguves laukumu, nevis visu Atradnes teritoriju.
- 6.7.1.6. Derīgo izrakteņu ieguves karjeru ietekmes zonā ir vairāki ūdensieguves urbumi, spices un grodu akas kvartāra nogulumos un Stipinu svītu dolomītos:
- 6.7.1.6.1. Ziņojumā secināts, ka karjeru nosusināšana ietekmēs tikai seklos ūdens horizontus – Stipinu svītas dolomītu un kvartāra nogulumu gruntsūdeņus, bet neskars dziļo Gaujas horizontu, ko izmanto nozīmīgas ūdensgūtnes. Tuvākā ir Iecavas pilsētas ūdensgūtne (pazemes ūdeņu atradne “*Iecava*”) un reģistrētie ūdensieguves dziļurbumi. Paredzētā darbība neapdraud minēto pazemes ūdensgūtņu ūdens resursus un to izmantošanu;
- 6.7.1.6.2. prognozēts, ka abu atradņu vienlaikus izstrāde var ietekmēt ~ 12 ūdens ņemšanas vietas³⁵ (apzinātie ietekmes zonā esošie ūdensapgādes avoti ietverti Ziņojuma 3.2.1. tabulā; sešas no apkārtējām ūdens ņemšanas vietām ietekme novērtēta, kā *vērā ņemami* nelabvēlīga).
- 6.7.1.7. Prognozētajā Stipinu ūdens horizonta līmeņa 2 m pazeminājuma zonā, kas varētu veidoties vienlaicīgi nosusinot abas atradnes (atradne “*Purmales 2020*” un atradne “*Jaunbemberi*”), atrodas 17 dīķi³⁶. Ziņojumā pirmsšķietami pieņemts, ka lielākā daļa dīķu atrodas seklajos gruntsūdeņos, un to ūdens līmenis atkarīgs no dabiskajām svārstībām. Lai izvērtētu, vai ūdens atsūknēšana Atradnē ietekmē ūdens līmeņa pazemināšanos dīķos, paredzēts nodrošināt dīķu, kuru platība pārsniedz 0,08 ha, monitoringu (dīķu monitoringa punkti attēloti Ziņojuma 7.1. attēlā).

³¹ Aprēķinātais ūdens līmeņa pazeminājumus 2 m.

³² Aprēķinātie kopējie atsūknējamā ūdens apjomi pie nepārtrauktas dolomītu nosusināšanas ap 11,7 tūkst. m³/d.

³³ Atradne “*Jaunbemberi*” un atradne “*Purmales*” (D un Z iecirkņi).

³⁴ Aprēķinātais ūdens līmeņa pazeminājumus 2 m.

³⁵ Nav izslēgta iespējamība, ka faktiskais ietekmēto ūdens ņemšanas vietu skaits varētu būt lielāks, jo Atradnes apkaimē varētu būt vēl citas neregistrētās ūdens ņemšanas vietas.

³⁶ Dīķi ar platību no 0,01 ha līdz 0,18 ha.

- 6.7.1.8. Ziņojuma ietvaros pieņemts, ka pēc atradņu izstrādes karjerus appludinās, nolīdzinot malas, izlīdzinot atbērtnes un izveidojot ūdens krātuves. Ziņojumā uzskaitītie galvenie faktori, kas nosaka paliekošas pazemes ūdeņu stāvokļa izmaiņas ap karjerdīķiem, skatāmas Ziņojuma 114. lpp. apkašsadaļā 3.2.2. “*Hidroloģisko apstākļu izmaiņas*” (piemēram, noraktos nogulumus aizvietos ūdens slānis, izlīdzinoties ūdens virsmai karjerdīķa teritorijā, – tas izraisīs pazemes ūdeņu līmeņa krišanos un celšanos attiecīgi dabiskas plūsmas augštecē un lejtecē u.c.). Ziņojumā secināts, ka kopumā paliekošas pazemes ūdeņu līmeņu izmaiņas pēc karjeru rekultivācijas ir ievērojami mazākas par pagaidu izmaiņām dolomīta izstrādes un ūdens atsūkņēšanas laikā, un nepārsniegs dabisko sezonālo svārstību amplitūdu. Pazemes ūdeņu līmeņu dabiskas sezonālas izmaiņas ir pētītas karjera “*Jaunbemberi*” monitoringa ietvaros (Ziņojuma 2.7.4. attēls un 2.7.1. tabula) – novērojumi tiek veikti kopš 2016. gada jūnija mēneša, ūdens atsūkņēšana karjerā ir uzsākta – 2018. gada maija mēneša sākumā. Ziņojumā norādīts, ka pēc 2016. gada jūnija – decembra un 2018. gada janvāra – aprīļa datiem dabisko sezonālo līmeņu svārstību amplitūda Stipinu ūdens horizonta monitoringa urbumos un kvartāra nogulumu viensētu akās ir 2,4 – 2,7 m.
- 6.7.1.9. Lai arī Darbības vietas tuvumā nav nozīmīgu ūdensgūtnu jeb pazemes ūdeņu atradņu un tā nepārklājas un nesaskaras ar pazemes ūdens atradnes aizsargjoslām, tomēr, novērtējot prognozēto depresijas piltuvi kopskatā ar informāciju par viensētām ietekmes areālā, secināms, ka ūdens ņemšanas vietas lielākajā daļā gadījumu būtu vērtējamas kā apdraudētas, un norādāms, ka ar Paredzēto darbību ietekme uz ūdensapgādi nepārprotami palielināsies. Birojs secina, ka Ziņojumā veiktā matemātiskā HM ļauj novērtēt, kādās platībās un apjomā ar Paredzēto darbību sagaidāma ietekme depresijas piltuves areālā un Ziņojumā sniegta piesardzīgākā prognoze, jo Paredzētās darbības ietekmes apjoms nosusināšanas laikā, kad tas vērtējumā atspoguļots individuāli, ir lielāks par paliekošo depresijas piltuvi pēc karjeru rekultivācijas. No Ziņojuma izriet, ka ir iespējami ūdensapgādes apgrūtinājumi vairāku viensētu ūdensapgādes avotos (ūdensieguves urbumi, akas, spices), līdz ar to attiecībā uz pazemes ūdeņu līmeņu izmaiņu kontroli secināms, ka vairāku monitoringa urbumu (papildus jau esošajam monitoringa tīklam ap atradni “*Jaunbemberi*”) ierīkošana³⁷ ļautu fiksēt nelabvēlīgās tendences un noteikt līmeņu izmaiņu cēloni/ iemeslu (vai tas ir Atradnes izstrādes dēļ vai dabisko sezonālo līmeņu svārstību dēļ). Gadījumā, ja tiek konstatēta būtiska, ar sezonālām svārstībām nesaistīta ūdens līmeņa pazemināšanās, derīgo izrakteņu ieguvējam ir jābūt gatavam veikt darbības, kas nodrošinātu sākotnējā ūdens līmeņa atjaunošanos. Šajā aspektā Ierosinātāja ir apņēmusies pieņemt operatīvus lēmumus un veikt pasākumus, lai nepasliktinātu derīgo izrakteņu izstrādes depresijas piltuves zonā esošo māju ūdens apgādi, nepieciešamības gadījumā ierīkojot jaunus ūdensapgādes avotus, ja dolomīta ieguves rezultātā tiks traucēta ūdens apgāde.
- 6.7.1.10. Atbilstoši Ziņojumam atsūkņētā ūdens nostādināšana paredzēta nostādināšanas sistēmā, kas sastāvēs no nostādīšanas baseiniem ar tālāku novadīšanu koplietošanas ūdensnotekā un ieplūdi valsts nozīmes ūdensnotekā Ģedule. Ziņojumā iekļauts secinājums, ka pēc atsūkņētā ūdens nostādināšanas tiks nodrošināta kvalitatīva suspendēto vielu nostādināšana un ūdens novadīšana ūdensnotekās atbilstošā kvalitātē. Nostādināšanas sistēmas platība un konfigurācija projektējama atbilstoši Ziņojumā aprēķinos pielietoto rādītāju prognozēm, kas plānotajā caurplūdē var nodrošināt caurplūdes (straumes) ātruma samazināšanu un suspendēto vielu nosēšanos. Vērtējot ietekmi uz Ģedules upes ūdens kvalitāti, Birojs ņem vērā, ka

³⁷ Novērojumus paredzēts uzsākt ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms Atradnes nosusināšanas sākuma, turpinot līmeņu mērījumus līdz Atradnes izstrādes pabeigšanas; pazemes ūdeņu līmeņu mērījumu biežums: vismaz reize mēnesī.

attālums (posma garums) no novadīšanas vietas līdz ietekai Ģedules upē pārsniedz 1 km, kas ir salīdzinoši liels attālums, lai suspendētās vielas nonāktu Ģedules upē. Ir ticama un maz varbūtīgas arī Ģedules upes ūdens temperatūras būtiskas izmaiņas. Tomēr tas nenozīmē, ka varētu būt pieļaujama nenostādināta ūdens novadīšana meliorācijas sistēmas novadteknēs – Ierosinātajai ir jānodrošina ūdens nostādināšana. Ņemot vērā ūdensnoteku posma garumu no nostādinātā ūdens novadīšanas vietas no Atradnes līdz ietekai Ģedules upē (pikets 44/50) un tālāko ūdensnotekas posmu no ūdensnotekas Ģedule piketa 44/50 līdz ūdensnotekas Ģedule ietekai Iecavas upē (posma garums pārsniedz 6 km), secināms, ka Atradnes ierīkošana nav tiešā veidā saistīta ar Iecavas upi (konkrētajā aspektā tā atrodas ārpus iespējamās Paredzētās darbības ietekmes zonas).

- 6.7.1.11. Detālplānojuma ietvaros veikta meliorācijas sistēmas apsekošana dabā (2020. gada 2. jūnijs; noteikts melioratīvais stāvoklis/ apsekots ūdensnotekas Ģedule posms no piketa 44/00 līdz 55/00; ūdensnotekai, kas novada ūdeni no Atradnes līdz ūdensnotekai Ģedule un ūdensnotekas, kas atrodas pa Atradnes perimetru, kā arī uz ūdensnotekām esošās caurules). Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz meliorācijas sistēmu novērtējumu veikusi VSIA “*MELIORPROJEKTS*”, sagatavojot hidroloģiskās izpētes atskaiti (2021. gads; ietver hidroloģiskos un hidrauliskos aprēķinus). Hidroloģiskās izpētes atskaitē ietverti obligātie un ieteicamie pasākumi, kuru izpilde ir būtiska (izpilde veicama pirms Atradnes izstrādes uzsākšanas), lai meliorācijas sistēma spētu novadīt no Atradnes atsūknētos ūdeņus, nepasliktinot blakus/ apkaimes īpašumu melioratīvo stāvokli (Ziņojuma 14. pielikums; hidroloģiskās izpētes atskaites 2.2. sadaļa un 7. pielikums). Novērtēts, ka Paredzētās darbības ietekme uz pavasara palu ūdens līmenis ir nebūtiskas un nesekmēs applūšanas riskus, tāpat – pie vasaras vidējā ūdens līmeņa, papildus pievadot ūdeni no karjeriem, nav sagaidāma negatīva ietekme uz apkārtējām meliorācijas sistēmām (nav paredzama drenu izteku appludināšanas draudi). Salīdzinoši lielāka ietekme prognozēta uz vasaras vidējo ūdens līmeni novadgrāvī 38456:05, – atsūknētā ūdens novadīšanas laikā pastāv īslaicīgs drenu kolektoru izteku appludināšanas risks, tomēr atzīts, ka šādas teritorijas ūdenslīmeņu izmaiņas neradīs šīs ūdensnotekas pieguļošo īpašumu applūšanas draudus. Turklāt, kā būtisks faktors, tiek norādīts, ka aprēķinā izmantots maksimālais no Atradnes atsūknētā ūdens apjoms, – tāvad faktiski atsūknētā ūdens daudzums var būt arī mazāks un drenu kolektoru izteku appludināšana var arī nenotikt.
- 6.7.1.12. Ieguve un ar to saistītā ūdens atsūknēšana rada gruntsūdens un pazemes ūdens līmeņa izmaiņas, kas var ietekmēt un ietekmē arī augsnes mitruma režīmu, var izsaukt izmaiņas veģetācijā teritorijās, kas ir ārpus Darbības vietas. Apzinot Paredzētās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību Atradnes apkārtējā teritorijā, norādāms:

- 6.7.1.12.1. Ziņojumā secināts, ka Paredzētās darbības īstenošanai, tajā skaitā prognozētajai gruntsūdens horizonta līmeņa pazemināšanai, nav paredzama būtiska ietekme uz izpētes teritorijai tuvumā esošo ES nozīmes aizsargājamo biotopu “*Staignāju meži*” (biotopa kods 9080*; biotopa poligona Nr. 19RD 190_16), kas atrodas ~ 400 m attālumā no Atradnes teritorijas. Ziņojumā skaidrots, ka pārmitrā biotopa “*Staignāju meži*” platība atrodas lokālā reljefa pazeminājumā un pārmitru apstākļu veidošanos nosaka virszemes ūdeņu uzkrāšanās, kuriem ir ierobežota infiltrācija virsējā limnoglaciālo nogulumu slānī. Apvidus ģeoloģiskās īpašības – zemes virspusē atsedzas limnoglaciālas smiltis un aleirīti ar vāju ūdens caurlaidību, nosaka apstākļus, kuru dēļ ūdens filtrācija virsējos slāņos ir kavēta. Lai gan funkcionējoši meliorācijas grāvji, kas atrodas virzienā uz R un D no biotopa poligona, atrodas mazāk nekā 50 m attālumā, biotopā nav novērojamas izteiktas susināšanas pazīmes (Ziņojuma 2.8. nodaļa iekļauts biotopa stāvokļa fotoattēls). Attiecīgi Ziņojumā secināts, ka nav

nepieciešams paredzēt specifiskus pasākumus, lai mazinātu hidroloģiskā režīma izmaiņu potenciālo ietekmi uz konkrētā biotopa platību. Vienlaikus Ziņojumā prognozēts, ka ietekmi uz konkrēto biotopu varētu atstāt *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas un autoceļa E67 posma izbūve, abu potenciālo infrastruktūras objektu paredzamā novietojuma trase atrodas ~ 100 m attālumā no biotopa poligona un šobrīd nav pieejama informācija par šo infrastruktūras objektu tehniskajiem risinājumiem, lai varētu novērtēt ietekmju būtiskumu;

- 6.7.1.12.2. Izstrādātāja, pamatojoties uz pazemes ūdeņu līmeņa novērojuma datiem (no dolomīta ieguves atradnē “*Jaunbemberi*”) un hidroģeoloģiskās modelēšanas datiem neprognozē, ka sagaidāma būtiska negatīva ietekme uz augšnes struktūru, mitruma un kvalitātes izmaiņām. Ņemot vērā minēto, Ziņojumā³⁸ netiek prognozēts, ka, veicot dolomīta izstrādi Atradnē, ābeļdārzs nekustamajā īpašumā “*Sudrabiņi*” varētu tik būtiski ietekmēts, t.i. vairāk nekā šobrīd esošās sezonālās svārstības. IVN ietvaros novērtēts, ka pazemes ūdeņu līmeņa izmaiņu dabiskā svārstību amplitūda 2,5 m pārsniegs līdz ~ 1,5 km attālumā ap Darbības vietu. Konkrētajā gadījumā, atbilstoši Ziņojumam (Ziņojuma 3.2.4. un 3.2.5. attēli) ābeļdārzs īpašumā “*Sudrabiņi*” atradīsies maksimālā ūdens līmeņa pazeminājumā zonā, kas varētu sasniegt 6 m. Ņemot vērā iepriekš minēto svarīgi nodrošināt laistīšanai nepieciešamo ūdens daudzuma pietiekamību;
- 6.7.1.12.3. iespējamā pazemes ūdens līmeņa pazeminājuma izmaiņas skar ne tikai biotopa poligonu Nr. 19RD 190_16, bet arī ~ 210 m un ~ 360 m attālumā virzienā uz D no Atradnes D iecirkņa teritorijas esošus divus potenciāli aizsargājamus kokus, kas reģistrēti DDPS OZOLS³⁹. Tāpat norādāms, ka pazemes ūdeņu līmeņu pazeminājuma zona, kas pārsniegs dabisko svārstību amplitūtu, pietuvojas arī Lambārtes meža masīva teritorijai, kurā izklaidus konstatēti vēl vairāki kvalitātes ziņā atšķirīgi ES nozīmes aizsargājami mežu biotopi. Birojs piekrīt Izstrādātājas Ziņojumā ietvertajam secinājumam, ka būtiskāku ietekmi uz biotopiem un kokiem varētu atstāt *Rail Baltica* dzelzceļa līnijas un autoceļa E67 posma izbūve, tomēr Ierosinātājai Paredzētā darbība jārealizē nodrošinot labvēlīgu aizsargājamo meža biotopu aizsardzības statusu. Līdz ar to Birojs nonāk pie secinājuma, ka – lai izvērtētu, kuriem biotopiem un kurās vietās veicami papildu pasākumi to stāvokļa saglabāšanai vai nepasliktināšanai, iespējamās papildu rīcības būtiskas ietekmes novēršanai, nepieciešams noteikt sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi (turpmāk – DAP). Tāpat, pārbaudāma un aktualizējama vēsturiskā informācija datu avotā DDPS OZOLS, – gadījumā, ja konkrētie koki uzskatāmi par dabas pieminekļiem un ir aizsargājami, tad Izstrādātājai ir jānodrošina to aizsardzība (aizsargājamo koku teritorijā aizliegts mainīt ūdens režīmu un koka barošanās režīmu; veikt darbības, kas var negatīvi ietekmēt aizsargājamā koka augšanu u.c.).
- 6.7.1.13. Apkopojot iepriekš minēto, Birojs atzīst, ka Paredzētās darbības ietekme uz hidroloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem Ziņojumā ir vērtēta un tajā iestrādāti arī risinājumi, lai būtiskas un nelabvēlīgas ietekmes nepieļautu. Vienlaikus jāņem vērā, ka IVN ir tikai iepriekšēja prognoze, tādēļ nepieciešama arī ietekmes uzraudzība, kas ļauj iespējami savlaicīgi reaģēt – konstatēt būtiskas izmaiņas, novērtēt tās un nepieciešamības gadījumā koriģēt Paredzēto darbību (monitoringa sistēmas izveide un monitoringa veikšana). Ziņojumā secināts, ka monitoringa sistēmā jāietver pasākumi karjerā atsūkņejamo ūdeņu apjomu un kvalitātes mērījumiem, ūdens līmeņu

³⁸ Ziņojuma 21. pielikums.

³⁹ DDPS OZOLS datu informācijas sadaļas 03. pozīcijā “*Vērtību kategorija*” norādīts, ka “*nav definēts*” un 08. pozīcijā “*Apkārtmērs no sakņu kakla (1,3 m)*” attiecīgi iekļauti skaitļi 5 m un 5,18 m.

novērojumi kvartāra nogulumu gruntsūdeņu horizonta un Stipinu ūdens horizonta monitoringa urbumos. Precīzus monitoringa nosacījumus, vietas paraugu ņemšanai, to biežumu paredzēts iestrādāt derīgo izrakteņu ieguves projektā. Tā kā arī atradnes “Jaunbemberi” izstrādātājs (SIA “DSG Karjeri”) veic pazemes ūdens stāvokļa monitoringu un monitoringu viensētu akās, būtu lietderīgi apsvērt iespēju monitoringa pasākumus abiem derīgo izrakteņu ieguvējiem veikt koordinēti.

6.7.1.14. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognozēm un ar nosusināšanas darbiem saistītajām ietekmēm, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumu, ar kādu Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:

- a) Paredzētā darbība veicama, Atradnē derīgos izrakteņus iegūstot atbilstoši Ziņojumā iestrādātajiem risinājumiem;**
- b) dolomīta šķembu skalošana pieļaujama tikai slēgtā recirkulācijas sistēmā;**
- c) atsūkņētā ūdens novadišana nedrīkst būtiski pasliktināt ūdens kvalitāti saņemtajās ūdenstecēs, tostarp meliorācijas sistēmas novadteknēs, tādēļ nav pieļaujama nenostādināta ūdens novadišana ārpus Atradnes Z un D iecirkņu teritorijas. Nostādināšanas sistēmas platība un konfigurācija projektējama atbilstoši Ziņojumā aprēķinos pielietoto rādītāju prognozēm un nosakāma derīgo izrakteņu ieguves projektā;**
- d) izstrādāt monitoringa sistēmu, kas aptver gan pazemes ūdens līmeņu, gan ietekmes uz ūdensapgādi un virszemes ūdens kvalitāti uzraudzību un kontroli, un jānodrošina monitoringa veikšana. Precīzi monitoringa nosacījumi vietas urbumu izvietojumam, paraugu ņemšanai, to biežumam, kā arī rezultātu un izvērtējumu kontrole izstrādājami derīgo izrakteņu ieguves projekta un monitoringa programmas stadijā, kur tie precizējami, ņemot vērā šādas no IVN rezultāta izrietošas prasības:**
 - i. jāveic atsūkņētā ūdens apjoma uzskaite un kvalitātes mērījumi pirms novadišanas meliorācijas grāvī un Ģedules upē. Novadāmā ūdens kvalitātes noteikšanā nosakāma vismaz suspendēto vielu koncentrācija un elektrovadītspēja;**
 - ii. monitoringa programmai jāaptver sistēma un nosacījumi ūdens līmeņu un ūdens kvalitātes savlaicīgai uzraudzībai, lai varētu kontrolēt, kāda ir ietekme uz potenciāli riska viensētu ūdensapgādi un dīķiem; ūdens līmeņa vai tā kvalitātes būtiska pazeminājuma gadījumā jānodrošina alternatīvi risinājumi viensētu ūdensapgādei.**
 - iii. pazemes ūdens monitorings uzsākams jau pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas (ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms karjera nosusināšanas sākuma), kur nepieciešams – nodrošinot arī papildu pazemes ūdens novērojumu urbuma tīkla ierīkošanu;**
 - iv. veikt monitoringa rezultātu izvērtējumu, un monitoringa rezultātus un to izvērtējumu iesniegt Dienestā un vietējā pašvaldībā atbilstoši monitoringa programmā norādītajam. Atkarībā no monitoringa un izvērtējuma rezultātiem – lemjams par papildu pasākumiem, tajā skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību;**

- e) derīgo izrakteņu ieguve Atradnes D iecirkņa 7. ieguves blokā pieļaujama saskaņā ar VAS “*Latvijas Valsts ceļi*” izvirzītajiem nosacījumiem;
- f) ar Paredzētās darbības realizāciju nedrīkst tikt traucēta apkārtnes teritoriju meliorācijas sistēmu funkcionēšana, būtiski ietekmēts mitruma režīms. Hidroloģiskās izpētes atskaitē ietvērto pasākumu izpilde ir obligāta – attiecīgi jānodrošina caurplūdei nepieciešamie tehniskie parametri, saņemotās ūdensteces (novadgrāvja) stāvokļa uzraudzība un periodiska tīrīšana, kā arī citi tehnisko parametru uzturēšanas darbi, ja nepieciešams, šos pasākumus atkārtojot pēc katra dolomīta izstrādes cikla;
- g) papildu rīcības/ pasākumus negatīvas ietekmes novēršanai vai samazināšanai attiecībā uz biotopiem, kurus var ietekmēt hidroloģiskā režīma izmaiņas, nepieciešams noteikt sadarbībā ar DAP. Precizējama informācija attiecībā uz atzinuma 6.7.1.12.3. apakšpunktā ietvērto koku statusu, to turpmāko aizsardzību;
- h) paredzēt un realizēt pasākumus, lai Paredzētās darbības rezultātā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi gruntī, virszemes un pazemes ūdeņos;

6.7.2. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas:

- 6.7.2.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros veikta Paredzētās darbības un ar tās nodrošināšanu saistīto darbību iespējamo ietekmju radīto gaisu piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana un veikts sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumiem Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 1290). Prognozējamo emisiju apjoms definētajiem emisiju avotiem novērtēts⁴⁰, ņemot vērā to raksturojumu (raksturīgie emisiju faktori, Darbības vietas raksturs un Paredzēto darbību raksturojošie faktori – tehnikas vienību skaits, darbības ilgums, ieguves, pārstrādes, uzglabāšanas un izvešanas apjomi, ceļu garums un segums u.c.). Lai novērtētu darbības radītās emisijas gaisā (arī trokšņa emisijas), Atradnes teritorija ir iedalīta deviņos novērtējuma blokos (ieguves zonās)⁴¹, detalizēts novērtējums veikts trijos no tiem. Derīgo izrakteņu ieguve vērtētajā 4., 6. un 7. ieguves blokā raksturo nelabvēlīgāko situāciju, jo šie bloki atrodas vistuvāk dzīvojamās apbūves teritorijām un perspektīvajiem transporta infrastruktūras objektiem. Pieņemts, ka derīgā materiāla ieguve viena gada griezumā tiek veikta vienā blokā ar maksimāli iespējamo tehnikas noslodzi un ieguves apjomu, kas no trokšņa un gaisa emisiju viedokļa raksturo nelabvēlīgāko situāciju. Tāpat tiek pieņemts, ka dolomīta ražošanas laukums visu Atradnes izstrādes laiku atrodas 1. ieguves blokā (D iecirkņa R daļā). Paredzētās darbības teritorijā derīgo izrakteņu ieguvi plānots veikt ~ 21 gadu, derīgo izrakteņu ieguvi plānots uzsākt 1. ieguves blokā.
- 6.7.2.2. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju (Ziņojuma 1.12. nodaļa), galvenie identificētie tehnoloģiskie procesi, kurus īstenojot tiks radītas gaisu piesārņojošo vielu emisijas, ir virskārtas noņemšana, derīgā materiāla ieguve (mehāniskā ierīdīšana, spridzināšana, ekskavācija) apstrāde (drupināšana un šķirošana) un pārkraušanas darbības, materiāla uzglabāšana krautnēs, materiāla transportēšana pa atradnes un ārējiem ceļiem, ieguves, apstrādes un transportēšanas tehnikas radītās emisijas. No

⁴⁰ Novērtējums veikts atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumiem Nr. 182 “*Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi*” (turpmāk tekstā – Noteikumi Nr. 182).

⁴¹ Ieguves bloku izvietojuma shēma attēlota Ziņojuma 1.7.1. attēlā, bet emisijas avotu izvietojums katrā no vērtētajiem blokiem – Ziņojuma 25. pielikumā.

gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtās informācijas⁴² konstatējams, ka Paredzētā darbību plānā nodrošināt izmantojot šādas tehnikas vienības (ieguves un ražošanas blokā kopā): trīs kravas automašīnas un divus pašizgāzējus, trīs ekskavatorus, vienu buldozeru, trīs frontālos iekrāvējus, trīs krautņotājus, vienu urbšanas iekārtu, vienu rotora tipa drupinātāju, vienu mobilo žokļa tipa drupinātāju, divas šķirošanas iekārtas (vienu no tām ar mazgāšanas funkciju). Novērtējuma nolūkiem derīgā materiāla ieguvē un apstrādē nodarbinātajām tehnikas vienībām un ar materiāla transportēšanu saistītajām tehnikas vienībām definēts un aprēķināts izmantots maksimālais darba laika fonds.

- 6.7.2.3. Derīgā materiāla uzglabāšana paredzēta ieguves blokos – maksimāli 15 000 m³ līdz 4 m augstās krautnēs, un gatavo materiālu uzglabāšanas un uzkraušanas laukumā (ražošanas laukumā) – maksimāli 25 000 m³ un 21 000 m³ attiecīgi līdz 7 m un 4 m augstās krautnēs. Derīgā materiālā transportēšana paredzēta no 1. marta līdz 31. decembrim, darba dienās laikā no plkst. 7:00 līdz plkst. 19:00, bet periodā no 1. janvāra līdz 28. februārim derīgā materiāla realizāciju paredzēts veikt darba dienās divas reizes nedēļā, iekļaujoties laika posmā no plkst. 7:00 līdz plkst. 19:00. Saražotās produkcijas transportēšanu plānā veikt ar kravas automašīnām, ar vidējo kravnesību 27 t (aprēķinā izmantojot dolomīta šķembu blīvumu 1,5 – 1,6 t/m³), veicot vidēji 46 kravas automašīnu reusus dienā. Aprēķināts pieņemts, ka gada laikā tiek izvesta visa saražotā produkcija – līdz 282 240 t gadā.
- 6.7.2.4. Esošās situācijas gaisa kvalitātes novērtējumā ņemta vērā gan LVĢMC sagatavotā informācija (Ziņojuma 7. pielikums) par esošo gaisa piesārņojumu līmeni Darbības vietas apkārtnē (NO₂, CO, PM₁₀ un PM_{2,5}), gan aprēķinu ceļā iegūtās gaisu piesārņojošo vielu emisijas no Paredzētās darbības vietas tuvumā esošo citu atradņu (dolomīta ieguves atradne “*Jaunbemberi*” un kūdras ieguves atradne “*Lamzenes purvs*”)⁴³ darbības. Ziņojuma ievadā norādīts, ka atradnes “*Ailes*” ietekme nav ņemta vērā (arī trokšņa novērtējumā), jo uzsākot ietekmes uz vidi novērtējumu Paredzētajai darbībai, Izstrādātājam nebija pieejama informācija par precīziem darbības raksturlielumiem, perspektīvajā derīgo izrakteņu ieguves atradnē “*Ailes*”. Vērtējot fona piesārņojumu, ņemta vērā arī ietekme prognozētajam gaisa piesārņojumam no tādiem perspektīvajiem transporta infrastruktūras objektiem kā pasažieru ātrvilcienu, pasažieru reģionālo vilcienu un kravas vilcienu kustību pa elektrificēto dzelzceļa līniju *Rail Baltica* un projektējamais autoceļš E67/A7 *Via Baltica* posms.
- 6.7.2.5. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķini veikti, izmantojot datorprogrammu *ADMS Urban 5.0* (izstrādātais CERC – *Cambridge Environmental Research Consultants*, beztermiņa licence A01 – 1197 – C – AU400 – LV). Programma izmantojama transporta un rūpniecisko avotu gaisa izmešu izkliedes aprēķināšanai, ņemot vērā emisijas avotu īpatnības, kā arī vietējos meteoroloģiskos apstākļus. Transporta radītie emisijas avoti definēti kā ceļa emisijas avoti, savukārt emisijas avoti no derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes procesiem, to skaitā, izmantotās tehnikas, definēti kā tilpumveida emisijas avoti⁴⁴. Izkliedes aprēķinos izmantoti LVĢMC sniegtie meteoroloģiskie dati (Jelgavas novērojumu stacijas ilggadīgo novērojumu dati attiecīgi par laika periodu no 2015. līdz 2019. gadam un periodam no 2019. gada 1. janvāra līdz

⁴² Ziņojuma 1.12.9. tabula “*Izmantotā tehnika un tās parametri*”, tajā skaitā darba laiks katrā no ieguves blokiem.

⁴³ Ziņojuma 2.10.2. un 2.10.4. tabulās apkopoti dati par emitēto (ieguves process un tehnikas darbība) piesārņotāju apjomu, 2.10.5. tabulā par transporta radītajām daļiņu emisijām no grants ceļa posmiem, aprēķina piemēri un metodikas apraksts – Ziņojuma 2.10. nodaļā.

⁴⁴ Ziņojuma ietvaros veikta jutības analīze (23. pielikums), lai noskaidrotu, kā definējams emisijas avots visām darbībām derīgo izrakteņu ieguves blokā (ieguves process un tehnikas darbība). Tika konstatēts, ka tilpumveida emisijas avots uzrāda nelabvēlīgāku ietekmi kā laukumveida avots, tāpēc novērtējumā izmantota nelabvēlīgākā pieeja.

31. decembrim). Gaisu piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana veikta pie relatīvā augstuma atzīmes 2 m. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanā izmantotā metodika aprakstīta Ziņojuma 3.4. nodaļā. Esošās situācijas un prognozētā fona (arī perspektīvo infrastruktūras objektu ekspluatācijas gadījumā) rezultāti (emisiju izkliedes kartes) apkopoti Ziņojuma 8. pielikuma 1. – 8. attēlā. Konstatējams, ka netiek pārsniegti ar Noteikumiem Nr. 1290 noteiktie gaisa kvalitātes normatīvie koncentrāciju robežlielumi.

- 6.7.2.6. Paredzētās darbības ietekmes novērtējuma nolūkiem izdarīti pieņēmumi par dolomīta ieguves un ar to saistīto procesu intensitāti gada griezumā. Novērtējumā pieņemts, ka materiāla ieguve un apstrāde var notikt līdz 10 mēnešiem gadā. Derīgo izrakteņu ieguvu un produkcijas ražošanas procesu ir plānots organizēt iekļaujoties laika periodā no plkst. 7:00 līdz plkst. 19:00, maksimāli 11 h dienā. Derīgo izrakteņu ieguve maksimāli norisināsies 22 dienas jeb 242 stundas mēnesī, vai līdz 2 128 stundas gadā. Spridzināšanas darbus plānots organizēt līdz piecām reizēm mēnesī, diennakts gaišajā laikā. Saražotās produkcijas uzglabāšana un iekraušana no krautnēm un aizvešana paredzēta visu gadu dienas laikā, ar samazinātu intensitāti janvārī un februārī.
- 6.7.2.7. Atbilstoši gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtajai informācijai aprēķinos pieņemts, ka tiek iegūts un realizēts maksimālais ieguves apjoms gadā – 112 000 m³ (313 600 t) dolomīta dabīgā saguluma stāvoklī (Ziņojuma 1.12.1. tabula). Ņemot vērā izstrādes un pārstrādes gaitā radušos zudumus (novērtēti 10 % apjomā), saražotās gatavās produkcijas (dolomīta šķembas un to maisījumi) apjoms gada laikā sasniegs vidēji 282 240 t gadā. Prognozēts, ka noņemamās virskārtas apjoms pirmajā darbības gadā sastādīs aptuveni 315 000 m³, bet turpmākajā periodā 140 000 m³ gadā (192 500 t). Noņemto segkārtu paredzēts izvietot ap 6 m un 4 m augstos vaļņos gar ieguves laukuma D, R, Z un daļēji arī A malām, bet 1. ieguves laukuma zonā vaļņa augstums sasniegs 7,3 m augstumu, palielinātais augstums noteikts vērtējot nepieciešamo troksni mazinošo barjeru efektivitāti (vaļņu novietojums attēlots Ziņojuma 1.5.1. attēlā). Derīgo izrakteņu izstrādi paredzēts veikt atklātā karjerā ar iepriekšēju pazemes ūdens līmeņa pazemināšanu, izstrādājot dolomītu divās kāplēs, ar vidējo kāples augstumu 2,17 – 2,54 m (Ziņojuma 27. lpp.).
- 6.7.2.8. Summārās sagaidāmās ietekmes (CO, NO₂, PM₁₀ un PM_{2,5} izkliede) novērtējums, tajā skaitā arī ņemot vērā perspektīvos transporta infrastruktūras objektus, katram no vērtētajiem ieguves blokiem apkopots Ziņojuma 3.4.2. un 3.4.3. tabulās. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas aprēķinu scenārijā iekļauti visi saistītie procesi no derīgo izrakteņu ieguves: virskārtas noņemšana, dolomīta irdināšana (ar spridzināšanas un mehānisko metodi), dolomīta ieguve, šķembu ražošana (drupināšana), šķirošana, novietošana pagaidu krautnēs, iekraušana kravas mašīnās un transportēšana. Gaisa piesārņojuma izplatības novērtējums no materiāla transportēšanas un darbībām derīgo izrakteņu ieguves vietā veikts bez emisiju samazināšanas pasākumiem, līdz ar to no emisiju viedokļa ir novērtēts sliktākais iespējamais variants.
- 6.7.2.9. Saskaņā ar gaisa kvalitātes novērtējumā sniegto informāciju⁴⁵ daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas, kas, ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku, ir būtiskākais gaisā emitētais piesārņotājs, aprēķinātas no darbībām, kas saistītas ar derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes procesiem, iegūtā materiāla pagaidu uzglabāšanu un pārkraušanu transportēšanai. Prognozējot transportēšanas radīto ietekmi uz gaisa kvalitāti, ņemta vērā kravas automašīnu pārvietošanās pa karjera iekšējiem ceļiem un iegūtā materiāla izvešana. No gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtās informācijas secināms, ka,

⁴⁵ Emisiju aprēķinos iegūto rezultātu apkopojums katrā no vērtētajiem ieguves blokiem un katram Paredzētās darbības procesam apkopots Ziņojuma 24. pielikuma “*Emisijas avotu fizikālais raksturojums*” tabulās.

raksturojot gatavā materiāla izvešanu, ņemtas vērā katram ceļa posmam atbilstošais segums un atļautais braukšanas ātrums. Savukārt no derīgo izrakteņu ieguvē un pārstrādē izmantojamās tehnikas un autotransporta aprēķinātas CO, NO₂, GOS, daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas. Sēra dioksīda emisiju izkliede nav vērtēta, kas pamatots (Ziņojuma 28. pielikuma 4. lpp.) ar pieļaujamo mazo sēra daudzumu dīzeļdegvielā (līdz 10 mg/kg) un kopējo visu dzinēju radīto nebūtisko daudzumu (mazāk par 3 kg/gadā).

- 6.7.2.10. Novērtējot iegūtos piesārņojošo vielu izklijes modelēšanas rezultātus attiecībā pret Noteikumos Nr. 1290 ietvertajiem gaisa kvalitātes robežlielumiem secināms, ka Paredzētās darbības ietekmes zonā ārpus darba vides, tajā skaitā Darbības vietai tuvāko dzīvojamo māju teritorijās, to pārsniegumi netiek prognozēti nevienai no piesārņojošām vielām nevienā no vērtētajiem variantiem. Maksimālā summārā vērtība ārpus Darbības vietas daļiņu PM₁₀ gada vidējai koncentrācijai prognozēta augsta – 88,5 % no normatīva, taču operatora daļa summārajā koncentrācijā nepārsniedz 12,3 %, savukārt daļiņu PM_{2,5} gada vidējā koncentrācija tiek prognozēta līdz 60 % no normatīva ar operatora daļu tajā mazāku par 4 % (0,4 µg/m³). Neatkarīgi no ieguves bloka izvietojuma, augstākās daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} koncentrācijas konstatētas transportēšanas ceļa tuvumā pie dzīvojamās apbūves teritorijas “*Jaunsvirkāļi*”, kas saistīts tajā skaitā ar esošo satiksmes plūsmu pa grants ceļiem un transportēšanas maršrutu. Līdz ar to – secināms, ka augstākās daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} koncentrācijas arī no pārējiem ieguves blokiem ir prognozējamās transportēšanas ceļa tuvumā. Citām gaisu piesārņojošajām vielām piesārņojuma koncentrācijas novērtētas vērā ņemami mazākas, arī perspektīvo transporta infrastruktūras objektu iekļaušana vērtējumā kopainu būtiski nemaina (Ziņojuma 3.4.3. tabula).
- 6.7.2.11. Tā kā atbilstoši emisiju izklijes rezultātiem ir konstatētas augstas daļiņu PM₁₀ koncentrācijas, Ierosinātāja ilgstošā sausuma periodā pirms derīgā materiāla transportēšanas pa pašvaldības autoceļiem A10 un B28, paredzējusi veikt ceļa mitrināšanas pasākumus, it īpaši materiālu transportēšanas posmos, kur ceļa tuvumā atrodas dzīvojamās mājas. Ziņojumā norādīts (Ziņojuma 124. lpp.), ka ceļu mitrināšana var samazināt kopējo daļiņu emisiju daudzumu līdz pat 90 %.
- 6.7.2.12. Kā iespējamo transportēšanas ietekmju radīto emisiju samazināšanas pasākumu Izstrādātāja novērtējusi (Ziņojuma 3.4. nodaļa, 125. lpp.) arī perspektīvo vietējās nozīmes autoceļa V1040 “*Pievedceļš Iecavas pansionātam*” un pašvaldības autoceļa A11 pieslēguma izbūvi pie plānotā autoceļa E67 posma A4 (Saulkalne) – Bauska (Ārce) (iespējamais ceļa posms attēlots Ziņojuma 2.2.5. attēlā). Aprēķinos tika pieņemts, ka derīgā materiāla transportēšanas no derīgo izrakteņu atradnēm “*Jaunbemberi*” un Paredzētās darbības vietas tiek veikta ar kravas auto transporta intensitātes sadalījumu – 70 % no kopējās kravas transporta plūsmas tiek novirzīti virzienā uz autoceļa E67/A7 Via Baltica posma pieslēgumu, 30 % no kravas autotransporta derīgā materiāla transportēšanu veic pa pašvaldības autoceļu B28. Izstrādātāja secinājusi, ka augstākās daļiņu PM₁₀ un daļiņu PM_{2,5} konstatētās gada vidējās koncentrācijas summārajā devumā samazinās par 2 – 6 % salīdzinājumā ar situāciju, kad transportēšana notiek tikai pa maršrutu līdz valsts nozīmes autoceļam A7, savukārt Paredzētās darbības maksimālais devums pie dzīvojamās apbūves teritorijas “*Jaunsvirkāļi*” transportēšanas virzienā uz valsts autoceļu A7 samazinās uz pusi. Līdz ar to Birojs konstatē, ka jebkura produkcijas izvešanas maršrutu diversifikācija ir pieļaujama, taču, ņemot vērā, ka vērtētā pieslēguma izbūve var arī netikt realizēta, šāds risinājums uz Atzinuma sagatavošanas brīdi nav vērtējams kā pilnvērtīgs emisijas samazinošs pasākums.

- 6.7.2.13. Ziņojuma 3.7. nodaļā sniegts siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisijas veida un apjoma izmaiņas Paredzētās darbības īstenošanas rezultātā. Uz derīgo izrakteņu ieguvī tiešā veidā arī Paredzētās darbības gadījumā attiecināmi divi būtisku SEG emisiju veidi – tiešās emisijas no transporta un emisijas, kas saistītas ar zemes izmantošanas veida maiņu. Īpašuma kopējā platība ir 85,7 ha, Paredzētās darbības teritorijā ietilpst divi meža zemes poligoni: 15,2 ha platībā – 2. kvartāls Z iecirkņa ZR pusē un 9,7 ha platībā – kvartāls D iecirkņa DA daļā. Otrs izplatītākais zemes lietojuma veids Paredzētās darbības teritorijā ir lauksaimniecības zemes – aramzemes, kas aizņem 59,5 ha. Nenožīmīgu platību aizņem zeme zem grāvjiem – nedaudz vairāk par 1 ha. SEG emisiju piesaistes aprēķinam pieņemts, ka visa Paredzētās darbības teritorija tiek pārveidota rūpnieciska zemes lietojuma veida platībā, kurā nenotiek nedz SEG piesaiste (meža platības), nedz emisijas (lauksaimniecības zemes). Izstrādātāja secinājusi, ka zemes lietojuma veida maiņa uz rūpniecisko lietojuma veidu notiks lielākās SEG emisiju platības, nekā platībās, kas ir SEG emisiju piesaistes platības (meža zemes), kopējais ar zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektoru saistītais SEG emisiju apjoms paredzētās darbības īstenošanas gadījumā izlīdzināsies. Lai izvērtētu SEG emisiju apmēru, kas saistīts ar transporta iekšdedzes dzinēju darbību, izmantoti datorprogrammā *ADMS Roads 4.1* ietvertie emisiju faktori. Saskaņā ar šo datu bāzi CO₂ emisiju faktors ir 1 223,1 g/km, bet aprēķinātais derīgā materiāla transportēšanas rezultātā radītais CO₂ emisiju apjoms sastādītu 1 278,8 tonnas gadā.
- 6.7.2.14. Kopumā Ziņojumā secināts, ka Paredzētās darbības ietekmei uz gaisa kvalitāti būs neliela nelabvēlīga ietekme, kas saistīta ar putekļu emisijām. Vienlaikus Birojs atzīmē, ka faktiskais gaisa piesārņojums galvenokārt būs atkarīgs no iegūstamā un pārstrādājamā materiāla apjoma, kas savukārt būs atkarīgs no derīgo izrakteņu pieprasījuma, kā arī no nelabvēlīgiem apstākļiem, īpaši ilgstoša sausuma periodā. Tādēļ, lai arī gaisa kvalitātes novērtējumā secināts, ka pasākumi gaisa piesārņojošo vielu emisiju samazināšanai nav nepieciešami, sagaidāmā ietekme uz gaisa kvalitāti nav maznozīmīga, jo ārpus darba vides maksimālās summārās putekļu daļiņu piesārņojuma koncentrācijas prognozētas augstas. Paredzētās darbības gaitā radītās putekļu emisijas nepieciešamības gadījumā būtu iespējams mazināt, izmantojot šī atzinuma 6.7.2.12. punktā norādīto risinājumu. Tādēļ pasākumi, kas nodrošina ietekmes samazināšanu putekļu izplatībai labvēlīgos apstākļos, ir nosakāmi kā ieteicami.
- 6.7.2.15. Novērtējis Ziņojumā ietverto informāciju, Birojs secina, ka ietekme uz gaisa kvalitāti ir nozīmīgs Paredzētās darbības ietekmes aspekts, tādēļ tās pārvaldībai un samazināšanai nepieciešams pieiet ar papildu rūpību un piesardzību, nepieļaujot arī lielāku Paredzētās darbības intensitāti par Ziņojumā novērtēto. Tāpat Ziņojuma saturs norāda uz to, ka ietekmes palielināšanās varbūtība pastāv, ja Darbības vietas apkārtnē novērtētās derīgo izrakteņu ieguves un līdz ar to arī pārvadājumu intensitāte un apjomi palielinās, vai ieguve tiek uzsākta jaunās atradnēs ar Paredzēto darbību kopējā ietekmes zonā. Vienlaikus Ziņojumā ietvertais novērtējums nenorāda uz to, ka Paredzētā darbība radīs Noteikumos Nr. 1290 noteikto gaisa kvalitātes normatīvu pārsniegumus, ar nosacījumu, ka tiek ievēroti Ziņojumā un šajā Biroja atzinumā iestrādātie nosacījumi. Gadījumā, ja kādu apstākļu rezultātā, tajā skaitā ņemot vērā laika apstākļus un pieprasījumu, tiktu konstatēti priekšnoteikumi atšķirīgam derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes vai izvešanas apjomam, kas būtiski pārsniedz Ziņojumā novērtēto, vai arī, ja Paredzētās darbības realizācijas gaitā tiek pieņemts lēmums īstenot ražošanas laukuma novietojuma izmaiņas, jāveic izmaiņu novērtējums, izsverot izmaiņas arī attiecībā uz citiem ietekmju veidiem (ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punkta “c” apakšpunktu).

6.7.2.16. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar gaisu piesārņojošo vielu emisijām, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas saistītajām ietekmēm, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumu, ar kādu Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:**

- a) **nodrošināt visu Ziņojumā norādīto vai līdzvērtīgu risinājumu Paredzētās darbības realizācijai iekļaušanu derīgo izrakteņu ieguves projektā un to izpilde. Nodrošināt risinājumus, kas sasniedz ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu tā ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt;**
- b) **dolomīta ieguve Darbības vietā veicama secīgi, nodrošinot, ka vienlaikus tā netiek veikta vairākās Darbības vietas ieguves zonās un būtiski nepārsniedz Ziņojumā vērtēto ieguves un apstrādes laiku (līdz 10 mēnešiem, maksimālo ieguves, pārstrādes (313 600 t) un transportēšanas apjomu gadā (282 240 t dolomīta šķembu transportēšana nepārsniedzot vidēji 46 reišus darba dienā), kā arī netiek mainīti plānotie materiāla ieguves un apstrādes risinājumi;**
- c) **lai samazinātu putekļu emisijas, sausā laika periodā, jāizvērtē nepieciešamība un, kur atbilstoši, jānodrošina atradnes iekšējo ceļu un transportēšanas ceļu mitrināšana/ laistīšana, kā arī citu ar ieguves darbiem saistītu vietu (ražošanas laukuma, iegūtā materiāla uzglabāšanas krautņu) mitrināšana/ laistīšana. Jānodrošina arī segkārtas vaļņa izveide gar ieguves laukuma malām.**

6.7.3. **Troksnis, vibrācija un tā izplatība, tostarp no dolomīta spridzināšanas un derīgo izrakteņu transportēšanas:**

6.7.3.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota dolomīta ieguve un dolomīta šķembu ražošana, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan derīgā materiāla transportēšanu. Kā viens no būtiskākajiem ar derīgo izrakteņu ieguvī, apstrādi un transportēšanu saistītajiem ietekmju aspektiem atzīstams trokšņa piesārņojums, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja Darbības vietas tuvumā ir pret piesārņojumu (troksni) jutīgi objekti, tai skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, mājokļi, individuālās dzīvojamās mājas un viensētas. Ziņojumā bez trokšņa ietekmes vērtētas arī spridzināšanas darbu izraisīto vibrāciju iespējamās ietekmes.

6.7.3.2. Novērtējot Darbības vietu un tās izvietojumu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un ar to saistīto darbību troksni un vibrācijām, noteiktas 29 dzīvojamo māju teritorijas, tajā skaitā 9 dzīvojamās apbūves teritorijas, kuras atrodas 500 m rādiusā no Paredzētās darbības teritorijas. Informācija par dzīvojamo apbūves teritoriju minimālo attālumu līdz darbības teritorijai un plānotajam transportēšanas maršrutam apkopota Ziņojuma 2.1.1.tabulā. Kā īpaši jutīgi objekti attiecībā uz spridzināšanas darbu izpildi (vibrāciju ietekme) ir noteiktas 16 viensētas ar dzīvojamām un saimniecības ēkām (Ziņojuma 3.6.1. tabula), kuras atrodas 100 – 965 m attālumā no dolomīta ieguves teritorijas. Paredzētās darbības apkaimē atrodas vairāki saimnieciskās darbības un ražošanas objekti, kā arī šajā teritorijā paredzētie transporta infrastruktūras objekti. Transporta infrastruktūras objekti vēl nav izbūvēti. Saimnieciskās darbības objektu attālumi no izstrādes laukuma robežas apkopoti Ziņojuma 3.6.17. tabulā (neviens no tiem neatrodas tuvāk par 600 m no izstrādes laukuma robežas), bet novietojums attēlots Ziņojuma 2.1.1. attēlā. Ņemot vērā, ka tuvumā esošo deviņu rūpniecisko un saimniecisko objektu pieļaujamais vibrāciju robežlielums ir 20 mm/s, bet dzīvojamām mājām vibrāciju

robežlielums 5 mm/s, attiecībā uz maksimālā lādiņa lielumu noteikšanu izstrādes laukuma apkārtnē esošie ražošanas un saimnieciskie objekti nav būtisks limitējošs faktors Paredzētajai darbībai.

- 6.7.3.3. Paredzētās darbības un fona trokšņa rādītāju novērtēšanai un modelēšanai izmantota trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra *IMMI 2020 – 1* (Licences numurs S72/317), ar kuru iespējams aprēķināt trokšņa rādītājus atbilstoši vides trokšņa novērtēšanas metodēm, kas noteiktas Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 16). Autotransporta radītais troksnis novērtēts, izmantojot Francijā izstrādāto aprēķina metodi “*NMPB Routes – 96 (SETRA – CERT ULCPC – CSTB)*”, bet derīgo izrakteņu ieguves radītais troksnis novērtēts izmantojot Noteikumu Nr. 16 5. pielikuma 2.1. sadaļā “*Vispārīgi noteikumi – ceļu satiksmes, sliežu ceļu un rūpnieciskais troksnis*”, 2.4. sadaļā “*Rūpnieciskais troksnis*”, 2.5. sadaļā “*Aprēķins: trokšņa izplatīšanās no ceļu satiksmes, sliežu ceļu satiksmes un rūpnieciskajiem avotiem*” norādītās aprēķinu metodes. Atbilstoši Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 5. punktam, izmantotās trokšņu aprēķinu datorprogrammas sagatavotie aprēķinu modeļu ievades dati pievienoti Ziņojuma 11. pielikumā.
- 6.7.3.4. Esošā trokšņa līmeņa novērtēšanai Paredzētās darbības teritorijas ietekmes zonā ņemta vērā gan VAS “*Latvijas Valsts ceļi*” 2020. gada statistika par diennakts satiksmes intensitāti un transportlīdzekļu veida sadalījumu uz pašvaldības autoceļiem A10, A11 un B28 līdz valsts autoceļam A7, kā arī ietekmes zonā esošo citu atradņu (dolomīta ieguves atradne “*Jaunbemberi*” un kūdras ieguves atradne “*Lamzenes purvs*”)⁴⁶ darbības radītā trokšņa ietekme. Saražotās produkcijas transportēšanas intensitāte aprēķināta, balstoties uz informāciju, kas sniegta SIA “*IE.LA inženieri*” sagatavotajā satiksmes intensitātes uzskaitījuma pārskatā (Ziņojuma 18. pielikums). Pieņemts, ka derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta darba dienās, 8 stundas dienā, laika posmā no plkst. 07:00 līdz plkst. 19:00, piecus mēnešus gadā. Savukārt, derīgā materiāla transportēšana tiek veikta darba dienās, laika periodā no plkst. 7:00 līdz 19:00, visu gadu. Vērtējot derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes un transportēšanas radīto trokšņa līmeni blakus esošajās atradnēs, novērtējuma zonā aprēķināts tehnikas vienību summārais trokšņa emisijas līmenis, piemērojot avotiem darbības laika un darba laukuma platības korekcijas, trokšņa modeļa ievades datus norādīta informācija tikai par kopējo trokšņa līmeni katrā no novērtējuma zonām. Informācija par derīgo izrakteņu atradnēs izmantotajām tehnikas vienībām un to noslodzi apkopota Ziņojuma 2.11.1. tabulā.
- 6.7.3.5. Ņemot vērā Paredzētās darbības atrašanās vietu, Ziņojumā novērtēta arī perspektīvo objektu⁴⁷ ietekme uz trokšņa līmeni Paredzētās darbības un transportēšanas maršruta tuvumā esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās. Detalizēts perspektīvo objektu ietekmes apraksts sniegts Ziņojuma 2.11. nodaļā, 93. lpp. Sagaidāmās ietekmes novērtējuma rezultāti apkopoti Ziņojuma 2.11.3 tabulā un 10. pielikumā “*Trokšņa kartes*”.
- 6.7.3.6. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzēto darbību plānots īstenot tikai darba dienās, darba laikā no plkst. 7:00 līdz 19:00, no kā izriet, ka, atbilstoši Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktam, Paredzētā darbība plānota tikai periodā, kas kvalificējas kā diena (t.i. – vakara un nakts troksnis ar Paredzēto darbību netiek radīts). Tādēļ trokšņa ietekmes novērtēšanai un kartēšanai piemērots tikai trokšņa rādītājs L_{diena} , kas raksturo diskomfortu dienas laikā un ir A – izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (dB

⁴⁶ Ziņojuma 2.11.1. tabulā “*Trokšņa avotu darbības laiks un radītā skaņas jauda*” apkopoti dati par nosacījumiem, kādi izmantoti ietekmes zonā esošo citu atradņu trokšņa ietekmes novērtējumā.

⁴⁷ Vērtējumā iekļauta plānotās dzelzceļa līnijas *Rail Baltica* noslodze pie Iecavas un autoceļa E67 posma A4 (*Saulkalne*) – *Bauska (Ārce)* radītā sagaidāmā ietekme.

(A)), kas noteikts standartā LVS ISO 1996 – 2:2008 “Akustika. Vides trokšņa raksturošana, mērīšana un novērtēšana. 2. daļa: Vides trokšņa līmeņu noteikšana” un raksturo gada vidējo trokšņa līmeni dienas periodā (noteikts, ņemot vērā visas dienas (kā diennakts daļu) gada laikā). Saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 2. pielikumu, minētajam trokšņa rādītājam ir noteikti robežlielumi, kas piemērojami atbilstoši teritorijas lietošanas funkcijai, kura noteikta, vadoties pēc Teritorijas plānojuma funkcionālā zonējuma un apbūves primārā lietošanas veida, kas šajā gadījumā atbilst individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijām, kur trokšņa līmenis (L_{diena}) nedrīkst pārsniegt noteikto robežlielumu – 55 dB(A). Trokšņa rādītāja L_{diena} novērtēšana ir veikta 4 m augstumā virs zemes.

- 6.7.3.7. Esošā fona un prognozētā fona trokšņa līmeņa (situācijā, kad tiek veikta perspektīvo infrastruktūras objektu ekspluatācija) vērtības trokšņa rādītājam L_{diena} attēlotas Ziņojuma 10. pielikuma 1. – 3. attēlā. Vērtējumā ņemti vērā dažādi troksni mazinoši risinājumi⁴⁸. Informācija par augstāko trokšņa līmeni Paredzētās darbības teritorijas tuvumā esošajās dzīvojamās apbūves teritorijās apkopota Ziņojuma 2.11.3. tabulā. Esošais (bez perspektīvajiem transporta objektiem) fona trokšņa robežlielums L_{diena} tiek pārsniegts 5 dzīvojamo māju teritorijās, neviena no tām neatrodas dolomīta ieguves laukuma iedarbības zonā. Atbilstoši aprēķinu rezultātiem augstākais trokšņa līmenis dienas periodā tiek sasniegts pie dzīvojamās apbūves teritorijām “Palesas” un “Jaunpalesas” – 76 dB(A) (atrodas pašvaldības autoceļa B28 un valsts autoceļa A7 ietekmes zonā), “Cimmermaņu Rūķi” – 64 dB(A) (pie pašvaldības autoceļa B28), “Gedulnieki” – 59 dB(A) (pie vietējas nozīmes autoceļa V1040) un “Lapskalni” – 57 dB(A) (pie pašvaldības autoceļa B28). Kā norādīts Ziņojumā (Ziņojuma 98. lpp.), lai novērtētu prognozēto fona trokšņa līmeni, izmantoti publiski pieejamie dati un iegūtie rezultāti ir informatīvi un var atšķirties no trokšņa līmeņa novērtējuma, kas veikts vai tiks veikts konkrētā projekta ietvaros. Atbilstoši iegūtajiem rezultātiem fona trokšņa robežlielums L_{diena} risinājumā ar prettrokšņa sienu pie perspektīvā autoceļa E67 rādītājam tiek pārsniegts 6 dzīvojamo māju teritorijās, 5 no tām atbilstoši Teritorijas plānojumam daļēji vai pilnībā ietilpst autoceļu aizsargjoslā, bet atbilstoši Teritorijas plānojumam dzīvojamās apbūves teritorija “Pumpuri”⁴⁹ daļēji atrodas teritorijā TIN72, kas noteikta autoceļa E67/A7 Via Baltica posma būvniecības īstenošanai.
- 6.7.3.8. Atbilstoši Ziņojumam, trokšņa novērtējumā izmantoti tie paši pieņēmumi par Paredzētās darbības realizācijas nosacījumiem, kuri izmantoti emisiju gaisā novērtējumā. Lai arī atbilstoši Teritorijas plānojumam 7. ieguves blokā atrodas teritorija TIN72, kura noteikta autoceļa E67/A7 posma būvniecības īstenošanai, trokšņa novērtējumā vērtēta situācija, kad ieguve 7. ieguves blokā tiek veikta pirms ir uzsākta autoceļa E67 posma būvniecība. Derīgo izraktnu ieguvi 8. un 9. ieguves blokā nav paredzēts veikt. Paredzētās darbības radītā trokšņa novērtēšanai aprēķināts to raksturojošo darbību (ieguve, apstrāde, transportēšana) ilgums un intensitāte gada griezumā (iekārtu noslodze, transportēšanas intensitāte)⁵⁰. Secināts, ka nozīmīgākie trokšņa avoti ir dolomīta apstrādes iekārtas – rotora tipa drupinātājs un materiāla šķīrotājs kā arī hidrauliskais āmurs dolomīta slāņa mehāniskai drupināšanai. Konstatēts, ka spridzināšanas radītais momentānais troksnis ir augsts, tomēr īslaicīgās

⁴⁸ Atradnes “Jaunbemberi” Z, A un D daļā izvietoti 4 m augsti segkārtas vaļņi; ņemot vērā perspektīvo infrastruktūras objektu ekspluatāciju, veikti indikatīvi aprēķini, kuros paredzētas 5 m augstas prettrokšņa sienas autoceļa E67/A7 Via Baltica posma tuvumā, kas samazina trokšņa līmeni pie dzīvojamās apbūves teritorijām “Pumpuri”, “Dambenieki”, “Egles”.

⁴⁹ Atrodas 370 m attālumā uz DA no Paredzētās darbības vietas nekustamā īpašuma kadastra robežas un attiecīgi 390 m attālumā no dolomīta ieguves laukuma. Noteiktais rādītājs L_{diena} ir 58 dB(A).

⁵⁰ Apkopojums Ziņojuma 1.12.13. tabulā “Trokšņa avotu darbības laiks un radītā skaņas jauda”; savukārt katrā darbības blokā radītā kopējā skaņas jauda apkopota Ziņojuma 1.12.14. tabulā “Kopējā radītā skaņas jauda”.

ietekmes dēļ tas nav uzskatāms par nozīmīgāko trokšņa avotu. Paredzētās darbības un prognozējamās summārās (esošās) ietekmes novērtējuma (modelēšana) rezultāti parādīti Ziņojuma 10. pielikuma attiecīgi 4. – 7. un 8. – 11. attēlos.

- 6.7.3.9. Vērtējot darbību D iecirkņa 1. ieguves blokā⁵¹ (vienlaicīgi notiek ieguves un apstrādes procesi), konstatēts, ka paredzētais 6 m aizsargvalnis nenodrošina nepieciešamo aizsardzību dzīvojamajā teritorijā “*Jaunsudrabiņi*” (57 dB(A)). Ziņojumā novērtēts troksni mazinošs risinājums – vaļņa paaugstināšana līdz 7,3 m augstumam, kā rezultātā tiek panākts nepieciešamais samazinājums līdz 55 dB(A). Paaugstinātā aizsargvaļņa ietekme uz 1. ieguves bloka ietekmes zonā esošajām teritorijām apkopota Ziņojuma 3.5.4. tabulā.
- 6.7.3.10. Ziņojuma ietvaros konstatēts (rezultātu apkopojums Ziņojuma 3.5.2. tabulā), ka, veicot derīgā materiāla transportēšanu ar plānoto kravas autotransporta intensitāti, vairākās dzīvojamās apbūves teritorijās (bez jau esošajā situācijā noteiktajām) tiks pārsniegts Noteikumos Nr. 16 noteiktais trokšņa robežlielums. Dzīvojamās apbūves teritorijās “*Lapskalni*” un “*Cimmermaņu Rūķi*”, kurās jau pirms Paredzētās darbības uzsākšanas konstatēts trokšņa robežlieluma pārsniegums, tiks pasliktināta esošā situācija (trokšņa līmeņa pieaugums par 1 – 3 dB(A)), bet dzīvojamās apbūves teritorijās “*Zeltaiņi*”, “*Jaunsvirkaļi*” un “*Mazrūķi*” tiks radīti jauni pārsniegumi⁵², līdz ar to Paredzētās darbības īstenošana bez trokšņa samazināšanas pasākumu realizācijas nav pieļaujama.
- 6.7.3.11. Detalizēta informācija par trokšņa samazināšanas pasākumiem apkopota Ziņojuma 3.5. nodaļā. Kā troksni mazinoši pasākumi vērtēta ceļa seguma maiņa atsevišķos transportēšanas maršruta posmos (minimālie asfaltējamo posmu garumi norādīti Ziņojuma 3.5.5. tabulā) un ātruma ierobežojumu noteikšana, rezultātu apkopojums Ziņojuma 3.5.6. tabulā un 10. pielikuma 14. un 15. attēlā. Ziņojumā kā troksni mazinošs pasākums vērtēta arī transporta plūsmas diversifikācija, paredzot to daļēji novirzīt pa pašvaldības autoceļu A11, līdz pieslēgumam pie autoceļa E67/A7 posma, tomēr, kā jau Birojs norādījis šī atzinuma 6.7.2.12. punktā, ņemot vērā, ka vērtētā pieslēguma izbūve var arī netikt realizēta, šāds risinājums uz atzinuma sagatavošanas brīdi nav vērtējams kā troksni samazinošs pasākums. No apkopotās informācijas konstatējams (Ziņojuma 3.5.6. tabula), ka esošajā fona trokšņa situācijā un nodrošinot ātruma samazināšanu līdz 50 km/h un atsevišķu ceļu posmu asfaltēšanu, iespējams panākt, ka Paredzētā darbība nepasliktina esošo situāciju nevienā no jutīgajiem objektiem, bet mājās “*Lapskalni*” un “*Cimmermaņu Rūķi*” tiek panākts neliels uzlabojums (samazinājums par 1 dB(A)) salīdzinājumā ar esošo situāciju, taču robežlieluma pārsniegums saglabājas. Tomēr, pēc plānoto transporta infrastruktūras objektu nodošanas ekspluatācijā, bez jau norādītajiem, iespējami summārā trokšņa rādītāja L_{diena} pārsniegumi (līdz 58 dB(A), bez infrastruktūras objektiem tiek nodrošināts 50 dB(A) līmenis) arī pie mājām “*Pumpuri*”. Līdz ar to gan esošās situācijas, gan dažādos risinājumos īstenotās Paredzētās darbības summārais vērtējums norāda uz pastāvošu vides problēmu, kas raksturīga pie satiksmes infrastruktūras objektiem, jo īpaši vietās, kur dzīvojamās mājas izvietotas to tiešā ietekmes zonā.
- 6.7.3.12. Izvērtējis IVN ietvaros veikto trokšņa novērtējumu, Birojs secina, ka transportēšanas aspektā ir sagaidāms, ka ar Paredzētās darbības īstenošanu turpināsies jau līdzšinējā vides trokšņa problemātika autoceļu A7, V1040 un B28 posmā, kas atrodas arī Atradnes ietekmes zonā. Tādējādi, no vienas puses nav pamats uzskatīt, ka, realizējot Paredzēto darbību, tiks radīti būtiski sliktāki apstākļi vides trokšņa aspektā, bet ir

⁵¹ Pēc sabiedriskās apspriešanas Ziņojums papildināts ar trokšņa novērtējumu D iecirkņa 1. ieguves blokā (pieņemot, ka ieguve un ražošana tiek veikta visā 1. ieguves bloka teritorijā).

⁵² Atbilstoši 3.5.2. tabulai “*Summārais augstākais radītais trokšņa līmenis dzīvojamās apbūves teritorijās paredzētās darbības un transportēšanas maršruta tuvumā*”, mājās “*Zeltaiņi*” rādītājs L_{diena} pieaugs no 46 līdz 57 dB(A), “*Jaunsvirkaļi*” – no 51 līdz 57 dB(A) un “*Mazrūķi*” – no 53 līdz 56 dB(A).

sagaidāma ietekmes turpināšanās publisko autoceļu tīklā. Tādēļ Paredzētās darbības akceptēšana vai neakceptēšana pēc būtības būs vietējās pašvaldības kā akcepta lēmuma pieņemējas un personas, kurai ir deleģētas noteiktas tiesības trokšņa piesārņojuma samazināšanā⁵³, izšķiršanās par to, vai tā pieļaus turpināt ietekmi, kas jau pašlaik daļēji ir iemesls paaugstinātam vides trokšņa līmenim publisko ceļu tuvumā, kas lielāks par Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā noteikto robežlielumu. Tāpat ar piesardzību būs vērtējama situācija, ja Atradnei tuvākajās teritorijās derīgo izrakteņu ieguvī vēlētos veikt vai atsākt vēl kāds zemes dziļu izmantotājs, jo īpaši, ja tiks izmantoti kopēji transportēšanas ceļi vai palielināti ieguves un transportēšanas apjomi.

6.7.3.13. Tāpat Birojs norāda, ka gadījumos, kad viensētas (dzīvojamo māju teritorijas) tikai daļēji atrodas vai neatrodas autoceļa aizsargjoslā, vides trokšņa robežlielums saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma piezīmi šajās teritorijā nav uzskatāms par mērķlielumu, proti, ārpus aizsargjoslas tas ir robežlielums. Likums “*Par piesārņojumu*” attiecībā uz mērķlielumu noteic (13. panta ceturtā daļa), ka mērķlielums ir lielums, kas jāņem vērā, ierobežojot emisiju, lai tā nepārsniegtu vides kvalitātes mērķlielumus, vai, ja tie ir pārsniegti (ar to saprotot esošu, notiekošu darbību) – pakāpeniski samazinot emisiju līdz attiecīgajam mērķlielumam, tas nozīmē, ka arī attiecībā uz autoceļu aizsargjoslā esošām teritorijām ir jātiecas uz šo mērķlielumu sasniegšanu. Likuma “*Par piesārņojumu*” 14. panta pirmā daļa neliedz šādā teritorijā veikt piesārņojošu darbību, ja netiek palielināts esošais trokšņa piesārņojums⁵⁴, tādēļ, ievērojot no trokšņa novērtējuma izrietošos secinājumus, Birojs uzskata, ka tam nav deleģējuma izvirzīt nosacījumu, kurš būtu īstenojams galvenokārt autotransporta radītās trokšņa ietekmes mazināšanai vietās, kur ir konstatēts trokšņa robežlielumu pārsniegums, šāds atbilstīgs deleģējums ir pašvaldībai.

6.7.3.14. Ziņojumā (Ziņojuma 3.6. nodaļā) vērtētas spridzināšanas darbu izraisīto vibrāciju iespējamās ietekmes. Plānotie spridzināšanas darbi ir īslaicīgs vibrāciju emisiju avots. Ministru kabineta 2012. gada 3. janvāra noteikumi Nr. 25 “*Noteikumi par spridzināšanas darbu saskaņošanas un veikšanas kārtību*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 25) nosaka, ka spridzināšanas darbu projektā jānorāda drošais attālums un sprādziena seismiskā iedarbība uz būvēm, bet nesniedz kritērijus šādas darbības novērtēšanai. Standarti, kas reglamentē vibrāciju robežlielumus pasaulē, ir izstrādāti ļoti ierobežotā skaitā, reģionāli vistuvāk Latvijai, būtu uzskatāmi Zviedrijā, Lielbritānijā vai Vācijā izstrādātie standarti. Ņemot vērā, ka Zviedrijā ģeoloģiskie apstākļi ir ievērojami atšķirīgi no Latvijas, savukārt Lielbritānijas standartā noteiktie ierobežojumi nav tik stingri kā Vācijas standartā, līdz ar to novērtējumā izmantots citas Eiropas Savienības dalībvalsts – Vācijas – nacionālais standarts – “*Erschütterungen*

⁵³ Likuma “*Par piesārņojumu*” 14. panta otrā daļa “*Piesārņojošu darbību nedrīkst uzsākt, ja ir pārsniegti vai var tikt pārsniegti vides kvalitātes normatīvu robežlielumi noteiktam piesārņojuma veidam noteiktā teritorijā un ja attiecīgās darbības izraisītās emisijas var palielināt kopējo attiecīgā piesārņojuma daudzumu šajā teritorijā*”, 18.¹ panta pirmā daļa “*Trokšņa kartēšanu un trokšņa stratēģisko karšu izstrādi aglomerācijas teritorijai nodrošina attiecīgā pašvaldība, bet ārpus aglomerācijas teritorijas esošiem infrastruktūras objektiem – dzelzceļa līnijām, autoceļiem un lidostām, kurās satiksmes intensitāte ir vairāk nekā 50 000 gaisa kuģu gadā, – attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs. Pašvaldība un attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs sadarbojas trokšņa kartēšanā aglomerācijas teritorijai*” un otrā daļa “*Rīcības plānu trokšņa samazināšanai aglomerācijas teritorijā izstrādā un ievieš attiecīgā pašvaldība, bet rīcības plānu trokšņa samazināšanai transporta infrastruktūras objektam, kas atrodas aglomerācijas teritorijā un ārpus aglomerācijas teritorijas, – attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs. Pašvaldība un attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs sadarbojas rīcības plāna izstrādē, kā arī rīcības plāna ieviešanā aglomerācijas teritorijā*”.

⁵⁴ Piesārņojošu darbību nedrīkst uzsākt, ja ir pārsniegti vai var tikt pārsniegti vides kvalitātes normatīvu robežlielumi noteiktam piesārņojuma veidam noteiktā teritorijā un ja attiecīgās darbības izraisītās emisijas var palielināt kopējo attiecīgā piesārņojuma daudzumu šajā teritorijā.

- 6.7.3.15. Spridzināšanas darbu radītās ietekmes uz apkārtējām būvēm un infrastruktūras objektiem var noteikt ar vairākiem paņēmieniem: izmantojot *tiešo pētījumu metodes* (veicot eksperimentālus spridzināšanas darbus un veicot mērījumus pie objektiem, kuri saņem ietekmi); izmantojot *kvantitatīvas pētījumu metodes* (spridzināšanas darbu radītās ietekmes novērtējums aprēķinu ceļā, ņemot vērā konkrētos apstākļus izpētes objektā un tā tuvumā, izmantotās spridzināšanas metodes un lādiņa masu un citus ietekmējošus faktorus); izmantojot *kvalitatīvo pētījumu metodes*, kuras sniedz vispārīgāku informāciju, kas nav saistīta ar tiešu izpētes objektu, bet sniedz vispārēju priekšstatu par sagaidāmajām ietekmēm. Birojs secina, ka Latvijā nav izstrādāts atbilstošs nacionālais standarts. Ziņojuma ietvaros ir izmantoti citu valstu noteiktie kritēriji nacionālajos standartos, normatīvajos tiesību aktos un citos atzīstamos informācijas avotos – profesionālajā literatūrā, vadlīnijās un publikācijās atrodamā informācija. Spridzināšanas darbu radītās ietekmes uz apkārtējām būvēm un infrastruktūras objektiem noteikta izmantojot *kvantitatīvo pētījumu metodi*, bet iegūtie rezultāti interpretēti atbilstoši Vācijas standartam, kas tiek pielietots valstīs, kurām nav savu nacionālo standartu.
- 6.7.3.16. Prasības IVN veikšanai nosaka Noteikumu Nr. 18 2. pielikums (1. – 19. punkts ar apakšpunktiem), tostarp atbilstoši katras plānotās darbības veidam jāvērtē pašas darbības un paredzētās vietas raksturlielumi, tehnoloģiskie procesi, ietverot informāciju par prognozējamām emisijām (tostarp ūdens, gaisa un augšnes piesārņojums, troksnis, vibrācija, u.c.). Tāpat jāvērtē, kādu ietekmi plānotā darbība (tam izvēlētajā vietā) var radīt uz cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīvēm, ūdeni, gaisu, ainavu, kultūras un dabas mantojumu u.c. Noteikumu Nr. 18 2. pielikums 6. punkts paredz, ka “*Vides stāvokļa iespējamās attīstības novērtējumu veic saskaņā ar vides informācijas un zinātnisku atziņu pieejamību, kā arī tas jāpamato un ar atbilstīgiem paņēmieniem jāprognozē izmaiņas, ko varētu izraisīt dabas vai sociālie apstākļi*”. Tādējādi novērtējumā Birojam jāizsver varbūtības un jāņem vērā informācija par citiem līdzīgiem objektiem un citu pieredze, kā arī Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi novērtējama atbilstoši Paredzētās darbības veidam un vietai, izdarot pamatotus secinājumus par ietekmi un tās būtiskumu. Likuma normas neesamība nenozīmē, ka Ierosinātajai un Birojam nav jāveic ietekmju novērtējums. Tas izriet arī no Augstākās tiesas Senāta 2010. gada 23. decembra lēmuma lietā Nr. A42991709 (SKA – 1064/2010), tostarp 16. punktā ietvertās atziņas – “*[..] Birojam ietekmju vērtēšanā ir jāvērtē visas [..] darbībai raksturīgās ietekmes, ne tikai Latvijas normatīvajos aktos ar konkrētiem ierobežojumiem noregulētās. Citiem vārdiem, ir pamatota prasība izvērtēt visus ietekmes veidus un neaprobežoties tikai ar to ietekmju izvērtējumu, par kuru pastāvēšanu un raksturojumu nav nekādu šaubu un kas ir normatīvi noregulēts*”.
- 6.7.3.17. Atbilstoši katram īpaši jutīgajam objektam (skat. šī atzinuma 6.7.3.2. apakšpunktu) veiktajai novērtēšanai un noteiktajiem maksimālā lādiņa lielumiem sprādziena punktos un seismiski drošā attāluma aprēķinam⁵⁵ secināts, ka dolomīta ieguve ar spridzināšanas metodi visā teritorijā nav iespējams realizēt, tāpēc spridzināšanas darbu zonu atvirzāma aprēķinātajā attālumā⁵⁶ no dzīvojamām mājām (drošā attāluma un pieļaujamā lādiņa zonas attēlotas 3.6.1. attēlā, ieguves laukumu sadalījums atkarībā no

⁵⁵ Iegūtie rezultāti katram aprēķinu objektam (viensētai vai apdzīvotai vietai) skatāmi Ziņojuma 3.6.2. – 3.6.16. tabulās.

⁵⁶ Droša attāluma noteikšanas nosacījumi attiecas uz ēkām, kas ir apmierinošā tehniskā stāvoklī. Ja ēkām ir bojājumu klātbūtne (piemēram, plaisas sienās utt.), tad drošības attālumi jāpalielina vismaz 2 reizes. Divkārsais palielinājums piesardzības nolūkos piemērots visām novērtējumā iekļautajām ēkām.

izmantojamās irdināšanas metodes parādīts Ziņojuma 1.2.1. attēlā), tādējādi nodrošinot būvju un ēku ekspluatācijas drošumu un atradnes ekonomiski pamatotu izstrādi sākotnēji paredzētajā apjomā.

- 6.7.3.18. Laukuma (9. ieguves bloks) izstrāde plānotajā *Rail Baltica* trases posmā netiks veikta, savukārt autoceļa E67/A7 Via Baltica posma būvniecības koridora teritorijā dolomīta ieguve plānota pirms autoceļa trases izbūves, veicot/ saņemot visus nepieciešamos saskaņojumus. Veicot maksimāli pieļaujamā lādiņa lieluma aprēķinu, ņemts vērā, ka nav izstrādāts detalizēts projekts paredzētajiem infrastruktūras objektiem, un pieņemts, ka infrastruktūras objektu projektos varētu būt iekļauta inženierbūvju (tiltu, pārvadu u.c.) un apakšzemes infrastruktūras (kabeļi, drenāža, tuneļi u.c.) izbūve. Aprēķinā izmantotie parametri apkopoti Ziņojuma 3.6.19. tabulā. Izstrādājot spridzināšanas darbu projektu, jāņem vērā autoceļa E67/A7 Via Baltica posma faktiskās apakšzemes būves un tehnoloģiskie risinājumi. Tāpat, ņemot vērā, ka dzelzceļa līnijas novietojums koridorā vēl tiek projektēts, par novērtējuma references robežu maksimālā lādiņa un drošā darbu izpildes attāluma noteikšanai izmantota koridora ārējā izstrādes nogabalam tuvākā mala. Aprēķina rezultāti apkopoti Ziņojuma 3.6.20. un 3.6.21. tabulās un 3.6.2. un 3.6.3. attēlos. Izstrādājot Spridzināšanas darbu projektu, trases novietojums un tehnoloģiskie risinājumi ir precizējami, ņemot vērā faktisko situāciju pēc dzelzceļa līnijas izbūves. Nepieciešamības gadījumā veicami precizējumi aprēķinos.
- 6.7.3.19. Ņemot vērā, ka spridzināšanas lādiņa aprēķinos pieņemtie koeficienti var atšķirties no faktiskās situācijas dabā, uzsākot spridzināšanas darbus izstrādes zonā, Ierosinātāja paredzējusi veikt sprādziena radīto vibrāciju monitoringu, izvietojot sensorus pie tuvākajiem jutīgajiem objektiem. Iegūtie monitoringa rezultāti izmantotajam lādiņa lieluma korekcijai un precīzākam aprēķinam, balstoties uz faktiskajiem apstākļiem Atradnes darbu zonā un tās apkārtnē.
- 6.7.3.20. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar troksni, vibrāciju un tā izplatību, tostarp no dolomīta spridzināšanas un derīgo izrakteņu transportēšanas, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, ņemot vērā šā likuma 3. panta 5. punktu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumu, ar kādu Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:**
- a) darbības, kas rada troksni, nav pieļaujams veikt ar citiem darbu veikšanas apjoma un laika nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie, tai skaitā derīgo izrakteņu ieguve un apstrāde ne vairāk kā 10 mēnešus gadā un produkcijas izvešana visu gadu darba dienās, visas darbības veicamas tikai diennakts periodā no plkst. 7:00 līdz 19:00, neveicot to brīvdienās un svētku dienās. Šādi darba organizācijas nosacījumi ir jāiekļauj derīgo izrakteņu ieguves projektā, un Ierosinātājai jānodrošina to ievērošanu.
 - b) dolomīta ieguve Darbības vietā veicama secīgi, nodrošinot, ka vienlaikus tā netiek veikta vairākos Darbības vietas ieguves blokos un būtiski nepārsniedz Ziņojumā vērtēto maksimālo ieguves apjomu gadā (112 000 m³ jeb 313 600 t dolomīta dabīgā saguluma stāvoklī) un plānotos materiāla apstrādes risinājumus un apjomus, nodrošinot, ka tiek ievērots arī materiāla izvešanas kopējais apjoms, kas gada griezumā nepārsniedz Ziņojumā vērtētās vidēji 46 autokravas darba dienā, transportēšanu veicot tikai diennakts periodā no plkst. 7:00 līdz 19:00;
 - c) ņemot vērā, ka citādā risinājumā Paredzētās darbības ietekme nav vērtēta, dolomīta ieguve veicama ar jaukto – spridzināšanas un mehāniskās

irdināšanas metodi, ievērojot Ziņojumā noteiktās spridzināšanas droša attāluma zonas;

- d) Paredzētās darbības Ierosinātajai jānodrošina Ziņojumā iestrādāto (vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgu) pasākumu (ceļa posmu asfaltēšana un kustības ātruma ierobežojumi) īstenošanu trokšņa ietekmes novēršanai un/ vai samazināšanai⁵⁷, cik iespējams samazinot ietekmes izplatīšanos ārpus Darbības vietas. Šim nolūkam veidojams arī Ziņojumā paredzētais aizsargvalnis, precīzu risinājumu tā novietojumam un tehniskajiem parametriem (arī drošības aspektā) nosakot derīgo izrakteņu ieguves projektā;
- e) argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Noteikumu Nr. 16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumiem, tai skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Dienestā un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kādiem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana;
- f) jāizstrādā un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā jāaskaņo spridzināšanas darbu projekts. Saskaņošanas procedūras laikā radušos izmaiņu rezultātā, jo īpaši tādu, kas saistītas ar dolomīta ieguves spridzināšanas zonu maiņu, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums, lemjot par ietekmes sākotnējā izvērtējuma vai ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā;
- g) lai novērstu negatīvu spridzināšanas radītu faktoru ietekmi uz infrastruktūras objektiem pēc to izbūves, spridzināšanas darbu projektā jāparedz atbilstoši tehniskie un organizatoriskie pasākumi, tajā skaitā vibrāciju monitoringa tīkla izveide, kurus saskaņo ar attiecīgās infrastruktūras pārvaldītājiem.

IVN uzdevums ir ietekmes pienācīgi novērtēt un nepieļaut ietekmes pārmērīgu apjomu. IVN ietvaros kopumā apzinātas Paredzētās darbības radītās ietekmes un/ vai izvēlētie tehnoloģiskie risinājumi (ieguves metode), kas var radīt būtisku un nepieļaujamu vibrāciju ietekmi, ietekmi uz cilvēku veselību, ainavu, dzīvojamām apbūvē un citām vides komponentēm. Identificēti galvenie ar Paredzēto darbību un tās tehnoloģisko procesu saistītie posmi un aspekti, kas var būt priekšnoteikums šādu ietekmju izraisīšanai, kā arī noteikti ietekmju novēršanas un mazināšanas pasākumi, lai Paredzētās darbības ietekme nepārsniegtu apjomus, kas sasniedz būtisku nelabvēlīgu ietekmi.

Par īstenojamo dolomīta ieguves alternatīvu tiek noteikta Ziņojumā vērtētā 2. alternatīva, kas paredz izmantot kombinēto tehnoloģiju – dolomīta spridzināšanu un dolomīta mehānisko irdināšanu ar hidraulisko āmuru (spridzināšanas un irdināšanas darbu plānošana konkrētās pieļaujamās Atradnes teritorijas daļās). Attiecībā uz izmaiņām ainavā Birojs pievienojas Ziņojumā secinātajam. Lokāli ir sagaidāmas negatīvas pārmaiņas, tās būs salīdzinoši ilgstošas un mazināmas tikai ar rekultivācijas pasākumiem. Tomēr ietekmes nav sagaidāmas tik būtiskas un kompleksas (teritorija nav īpaši jutīga pret pārmaiņām, teritorija neatrodas valsts vai pašvaldības noteiktās ainavu aizsardzības teritorijās (teritorijas plānošanas vai citos dokumentos nav noteikts aizsardzības statuss – neparedz, ka ainava saglabājama nemainīga)),

⁵⁷ Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts.

lai aprobežotu Paredzētās darbības veikšanu. Teritorijas rekultivācijas projekts ir neatņemama derīgo izrakteņu ieguves projekta sastāvdaļa, un Ierosinātājas pienākums ir iespējami līdzsvarot un mazināt izmainītās ainavas negatīvos aspektus.

Birojs secina, – lai arī Ziņojumā vērtējums ne visos aspektos ir pilnīgs, kas ir bijis par pamatu noteikt papildu nosacījumus saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojs atzīst, ka Ierosinātāja ir izsvērusi galvenos būtiskos risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes nozīmīgajos ietekmes jautājumos. Balstoties uz veikto novērtējumu, nav identificēti Paredzētās darbības realizāciju pilnībā aizliedzoši faktori, tomēr tās īstenošanai ir ierobežojumi, tajā skaitā tādi, par kuru piemērošanu vēl jālemj Bauskas novada pašvaldībai.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā, kas noteic, ka šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa).

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*